

20 שנה
לגירוש
מגוש קטיף
וצפון השומרון

אתגרת

בשבע 1154 | כ"א בתמוז תשפ"ה, 17.07.25

צילום: אורי פריש

עקורים ונוטעים

הילד שילה ביטון מכפר דרום, ששכל את אביו בפיגוע, חזר אחרי עשרים שנה לגוש קטיף כלוחם, ונטע עץ כסמל לחזרה הביתה – תהילה כהן, שאיבדה את רגליה בפיגוע אוטובוס הילדים, מחזקת כיום לוחמים שנפצעו במלחמה – דבורה מלכיאל מעצמונה חושבת שלילדי גוש קטיף יש מה לומר לחברה הישראלית דווקא היום

ילדי גוש קטיף – פרויקט מיוחד // רבקי גולדפינגר

חיים במתנה

משה פייגלין, 63, יו"ר מפלגת זהות

פז"מ כליה

תרמתי כליה לפני כשש שנים.

מאין באת

אפשר לומר שהסכמי אוסלו שבאו לעולם לפני 30 שנה הפכו אותי לאיש ציבור, כשהקמתי את תנועת 'זו ארצנו' שעמדה בראש המאבק נגדם. בעקבות המאבק נגד הסכמי אוסלו הואשמתי בהמרדה.

בהמשך הקמתי את תנועת 'מנהיגות יהודית', יחד עם קבוצה של אינטלקטואלים ואנשי חזון, במטרה לעבור מציונות של קיום לציונות של ייעוד. דרך מפלגת הליכוד, ניסינו לייצר מנהיגות יהודית למדינה - מהלך ארוך שהיכה שורש בתודעה של הציבור האמוני. ב-2013 נבחרתי לכנסת, ואולם בשלב מסוים, כשהכללים בליכוד השתנו ולא ניתן היה יותר לשאוף להנהגת הליכוד על פי הכללים שאיתם נכנסנו, נאלצנו לעזוב. הקמנו את מפלגת 'זהות', שבבחירות 2019 כמעט נכנסה לכנסת.

בעקבות 7 באוקטובר, שהוא התוצאה הישירה של הסכמי אוסלו, וחוסר היכולת לנצח בעזה שנובע מכך שאין למנהיגות הישראלית חזון רלוונטי, החלטתי לחזור ולהתמודד. למעשה לא השתנה דבר מן המטרות ומכונות המטרות שהצבנו לעצמנו לפני קרוב ל-30 שנה כשהקמנו את 'מנהיגות יהודית'.

חיים של שליחות

תרומת הכליה היא עניין אישי ולא עניין ציבורי. בתחילת הדרך ניסיתי לשמור את זה בסוד, אבל לא הצלחתי - זה דלף בצורה כזאת או אחרת החוצה. זו החלטה שבשלה בי כבר לפני הרבה שנים, אך לא ידעתי בדיוק איך עושים את זה. בסופו של דבר צעדתי קדימה עם הרעיון כששכן היה זקוק לתרומה. לצערי הרב הוא נפטר לפני שהצלחתי לעזור לו, ואז ילדה של אחד השכנים גם כן הייתה צריכה תרומה. כך יצרתי קשר עם עמותת 'מתנת חיים' והתחלתי את התהליך.

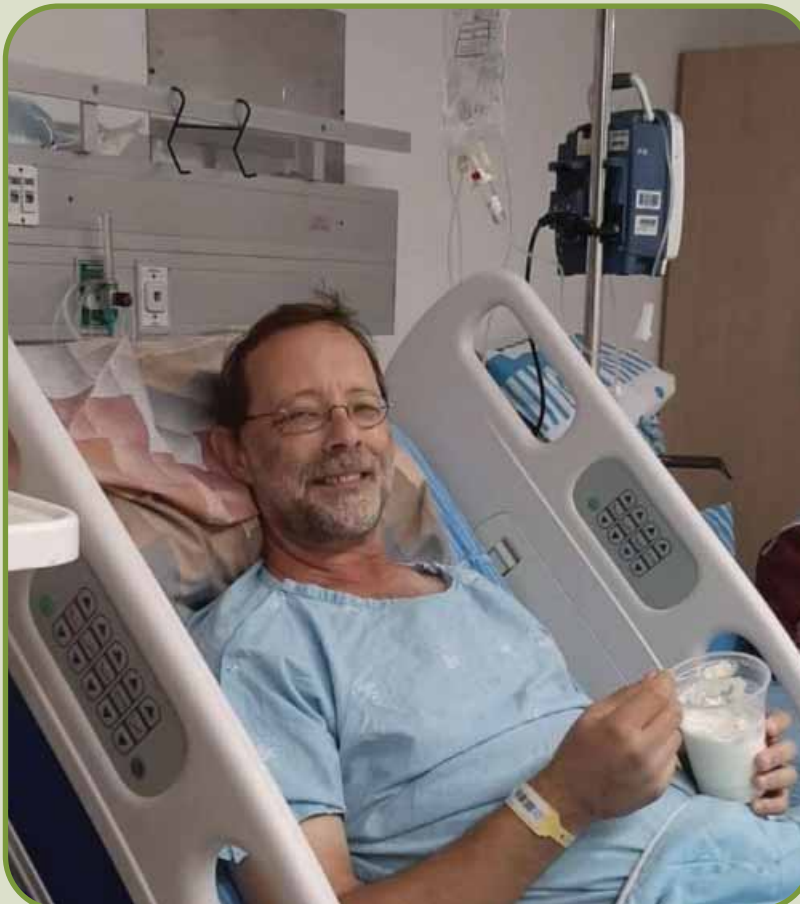
רגע מכונן

התהליך עצמו היה יחסית מהיר וטוב, למעט בירוקרטיה מיותרת של משרד הבריאות. הצוות בבית החולים שיבא, שם ביצעתי את הניתוח, היה מקסים ומקצועי. לא הצלחתי לתרום לאותה ילדה, כי לא התאמת, אבל מכיוון שכבר עברתי את התהליך של הבדיקות, רציתי לתרום. הדבר היחיד שחשוב היה לי הוא לתרום ליהודי, ואכן כך היה. האדם שבסופו של דבר נמצא הכי מתאים לקבל את הכליה שלי - שכב איתי באותה מחלקה, כי הניתוחים מבוצעים במקביל. עד היום אנחנו בקשרי ידידות.

קופצים למים

כשבני המשפחה שמעו על הכוונה שלי לתרום כליה, הם קצת נכנסו ללחץ. אמרו לי "אתה מספיק עושה ומספיק פועל". אבל ברגע

צילום: באדיבות המנצח

"זכיתי לקיים את אמרת חז"ל שכל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא, וזו הרגשה נהדרת. יש מעט החלטות שאדם עושה בחיים שהוא יודע בלב שלם שהוא עשה את ההחלטה הנכונה בכל מאת אחוזים, בלי שום פקפוק, וזו בוודאי אחת מהן"

קצת כאבים. צריך להקפיד לשתות הרבה מים בהתחלה, ויש אי אילו אי נוחויות שצריך לקחת אותן בחשבון בחודש הראשון. אבל בסך הכול אחרי חצי שנה כבר טיפסתי את החרמון על אופניים. אחרי שנתיים הכליה הנותרת כבר גדלה בכמעט 75 אחוזים, ונותנת את כל ההספק שנתנו שתי הכליות קודם לכן, כך שברוך ה' חזרתי לעצמי.

חבר מביא חבר

למיטב ידיעתי, היו עוד לא מעט אנשים שתרמו כליה בעקבותיי. בכל זאת, אני איש ציבור ואנשים עוקבים. אני רוצה לנצל את ההזדמנות ולבקש שמי שתורם יבדוק את עצמו אם זה באמת מתאים לו, כי לא לכל אחד זה מתאים. אבל מי שמבין את העניין, מרגיש שהוא מתאים ונכנס לנושא בלב שלם - לאדם כזה צפוי סיפוק גדול. לא הייתי רוצה שמישהו ירגיש שהוא חייב את זה לעצמו, שאם פייגלין עשה אז גם הוא צריך לעשות. זה צריך לבוא ממקום שאדם מרגיש רצון, שלם עם זה, והמשפחה שלו שלמה עם זה. ואם לא - זה בסדר גמור, לכל אדם יש את השליחות שלו ואת המקומות שבהם הוא יכול לתרום.

השראה לחיים

'מתנת חיים' זו עמותה מקסימה. אנשים שפועלים מכל הלב, דוגמה ומופת לארגון ללא מטרות רווח, שמתנהל בצורה מעוררת השראה. ציפי אשתי הפכה חברה קרובה מאוד של הרבנית רחל הבר, שמנהלת את העמותה היום. הם עושים כל מאמץ להקל ולהנגיש את כל המידע לתורמים. השתתפנו בשבת משותפת לכל התורמים של אותה שנה, וכך התברר לי שרובם מגיעים מהציונות הדתית. זה אות כבוד בלתי רגיל. מסתבר שהציונות הדתית, עם החינוך לאחריות כוללת לגורלו של עם ישראל, מביאה את עצמה לידי ביטוי מובהק לא רק בשדות הקרב אלא גם בתרומה האזרחית.

רגע של נחת

במבט לאחור, חלפו שש שנים ובהחלט חזרתי לחיים רגילים לחלוטין. כל מה שעשיתי קודם, אני ממשיך לעשות גם עכשיו. נשארה לי לזכרת צלקת קטנה בבטן, וכשאני נזכר בה חיוך של נחת עולה על שפתיי.

חיים חדשים

מבחינת התחושה האישית זה סיפוק גדול והרגשה טובה, להביא חיים ליהודי - זה ממש מהלך מציל חיים, וזאת מצווה גדולה. כאדם מאמין, יש כאן אחווה בין יהודי ליהודי, שברור שלקדוש ברוך הוא יש נחת רוח ממנה. מבחינה פיזית, הניתוח הוא ניתוח. זה לא ניתוח קצר. אצלי הוא אפילו היה ארוך יותר מהרגיל, וזה הלחיץ את המשפחה, פשוט משום שהיו יותר כלי דם להתעסק איתם. הפרופסור שניתח אמר לנתרם שהוא קיבל כליה מרצדס... הייתה תקופה של החלמה. יש, פה ושם

גאולה

הנתרם הוא אדם בשנות ה-50 לחייו, מנכ"ל של חברה ממשלתית חשובה, אדם עתיר זכויות שתורם רבות למדינת ישראל וניהל אורח חיים פעיל עד שחלה במחלת כליות קשה והחל בטיפולי דיאליזה. אנחנו יודעים שהדיאליזה היא פתרון לטווח מאוד מסוים של שנים. אי אפשר לחיות עם זה יותר מטווח מסוים של שנים, וגם באותן שנים, החיים הם קשים מאוד.

**לבדיקת
התאמה
להציל חיים
ולתרומת
כליה סרקו**

חדש! נפוליאון מוקצר
גבינת שמנת אוורירית במרקם קליל ומפנק...
להרגיש בעננים!

למהדרין יש
תנובה

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

תכרות ברית חדשה

20 שנה לגוש קטיף, 20 שנה לברית האחרונה בגוש קטיף (לעת עתה)

נווה דקלים, נצר חזני וקטיף, אלא אף ביישובים אלי סיני, דוגית ורפיח ים".

6 וכאן עבר הרב לאו לספר על תקופת ההתנתקות: "בשנה האחרונה לקיומו של הגוש התכבדתי לשאת את ה'הדרן' לסיום הש"ס במסגרת הדף היומי. האירוע התקיים בבית הכנסת המרכזי בנווה דקלים. להפתעתי נתבשרתי כי היה זה סיום הש"ס השלישי ביישוב. מי יגול עפר מעיניו של מהר"ם שפירא זצ"ל, רבה של לובלין, שהגה את רעיון הדף היומי ובוודאי לא העלה בחלומו את האפשרות כי ילמדו את הש"ס מול שערי עזה".

טוב, מאז רבי מאיר שפירא הספיק להתרגש מאין ספור דפי גמרא שנלמדו ונלמדים בימים אלו על ידי חיילי צה"ל ברצועת עזה בשיא המלחמה. "לא אשכח לעולם את השבת האחרונה של גוש קטיף", סיים הרב לאו, "הייתה זאת שבת חזון תשס"ה, אותה עשיתי בביתה של אסתר בזק ביישוב נווה דקלים. נאמתי בליל שבת בבית הכנסת המרכזי עם הרב יגאל קמינצקי, רב היישוב. בשבת בבוקר, לאחר התפילה, התקיימה ברית לנכדו של הרב יוסי ארציאל מקדומים. אי אפשר היה שלא להתעלם מחזונו של יחזקאל הנביא: 'ואומר לך בדמייך חיי'. היה איתי ידיד בלתי נשכח, חנן פורת ז"ל, ואנו האמנו כי בזכות הברית והופעתו של אליהו הנביא יתרחש הנס ברגע האחרון, אך לא זכינו. במוצאי שבת ישבתי על הרצפה בביתה של הגברת בזק, עם אחייני הרב משה הגר לאו ועם ח"כ אפי איתם, וקראתי את מגילת איכה".

7 לפני כמה ימים ביקש ממני ידידי אסף קליין להנחות את החופה של בתו ניסנית. אני לא מאלה שמכירים את השמות של הילדים של החברים שלהם (שומר את מעט המקום שנשאר בתאי הזיכרון לשמות של האחיניים), אבל את השם הזה איך אפשר לשכוח? אסף וליה קליין הנציחו בשם בתם הראשונה את שמו של היישוב שממנו גורשו כווג צעיר, ניסנית (בשעתו אמרתי להם שטוב שהם לא גורשו מתל קטיף...).

זיכרון גוש קטיף נוכח מאוד בחיים של משפחת קליין. אני זוכר מחתונות קודמות את החופה המשפחתית המיוחדת שהסתבא והסבא, מיכל וד"ר ר' מוטי שומרון, שהיה האגרונום של גוש קטיף במכון התורה והארץ, רקמו לשמחות נכדיהם. חופה שמעוטרת באיור של עצי דקל ושל המבנה המפורסם של ישיבת ימית בנווה דקלים, ומעליהם הפסוק "והשב ישראל לנוויהם".

הפעם מתחת החופה עמדו שני סמלים חיים של ההתיישבות הפורחת של יישובי גוש קטיף. את שמה המיוחד של הכלה כבר הזכרנו. נו, אז עם מי תחתן בחורה שנושאת שם כזה? זוכרים את התיאור של הרב לאו לברית האחרונה שנערכה בבית הכנסת של גוש קטיף בשבת חזון תשס"ה, רגע לפני תשעה באב תשס"ה? זה היה חתיכת אירוע. היו שם המונים. כאלפיים איש. כל התושבים, וכל השב"ח"ים שבאו לחזק את הגוש (הסבר למי שמתחת לגיל 20: שב"ח"ים, בהקשר הזה, הם לא פועלים לא חוקיים. זה היה הכינוי שניתן לצעירים שהצליחו איכשהו להסתנן לגוש, למחות נגד הגירוש ולחזק את התושבים שלו ברגעים הקשים, למרות שכוחות הצבא הפכו אותו לשטח צבאי סגור) וכל הרבנים ואישי הציבור שבאו לשבת חזון רגע לפני התאריך שיועד לתחילת הגירוש. מעמד מרטיט שכל מי שהיה בו לא ישכח אותו, גם אם אין לו זיכרון כמו של הרב לאו.

ובכן, 20 שנה חלפו, והתינוק שנימול אחרון, לעת עתה, בגוש קטיף, לבנון מנחם ארציאל, הוא החתן הצדיק שעומד פה עכשיו לידי תחת החופה ומתפלל ככוונה. זה הקטן גדול נהיה. מה בכלל אומרים בחופה כזאת?

רגע לפני שבירת הכוס, ולפני שהזמר הראל טל (על הקשר שלו לגוש קטיף צריך לספר?) שר בהתרגשות ביחד עם הקהל את השיר שלו "תיתן אחרית לעמך", איחלתי לחתן ולכלה ולעם ישראל שני איחולים קצרים. פעם הם היו חלום רחוק, אבל היום הם חלום קרוב: עוד יישמע בבית הכנסת המרכזי בנווה דקלים בכי תינוקות נימולים, עוד יישחקו ילדים וילדות בניסנית. אמן. ●

צילום: אלישע גרוסברג

4 אנחנו רגילים לדבר על ירידת הדורות, אבל תראו כמה התקדמנו מאז "מלחמת התורה והמצוות" של 1967 ועד "מלחמת התורה והמצוות" של 2023. איזו התעוררות יהודית, כמה תפילות, כמה ציציות, כמה מיליוני ידיים שמניחות תפילין, כמה כשרות, כמה הפרשת חלה, כמה שבת. כמה דיבורי אמונה של המנהיגים, מראש הממשלה ונשיא ארצות הברית ומטה. כמעט אף אחד לא נתקע בתודעת "כוחי ועוצם ידי", אולי בגלל המכה הקשה של השבעה באוקטובר שפתחה את כל המערכה.

אז רגע, יכול להיות שהפעם לא נחמיץ את גודל השעה? האם כל אחד מאיתנו מודע בכלל לגודל השעה, או שאנחנו נסחפים אחרי הכותרות של התקשורת, שתמיד, אבל תמיד, תעסוק איתנו בקוטן השעה? האם יכול להיות שהגאולה בפתח, וצום החמישי עוד ייהפך לששון ולשמחה? (ואם כן, מה אעשה עם כל מאגרי הקלי-צום שקניתי השבוע לקראתו?).

5 ועכשיו אל רגע נורא בהיסטוריה של עם ישראל, שבימים אלה מציניים לו 20 שנה: ההתנתקות. מדהים שכבר עברו 20 שנה, נכון? מבחינתי זה קרה לא מזמן. מדברים הרבה בימים האחרונים בתקשורת על "ציר מורג" ו"מסדרון נצרים". בשבילי מורג זה לא ציר, ונצרים זה לא מסדרון. אלה יישובים פורחים עם ילדים משחקים ועם בית כנסת וחיי קהילה תוססים. אלה שמות ופנים. אבל בכל פעם אני צריך להזכיר לעצמי מחדש שלמעשה כל מי שטרם מלאו לו 20 עוד לא נולד או בכלל. דור שלם שמכיר את ההתנתקות רק מהסיפורים. טוב, וגם מהתוצאות שלה היום במציאות.

לפני כמה ימים שלח לי מישור - עוד מעט תבינו למה - מאמר ישן שבו הרב הראשי, הרב ישראל מאיר לאו, מספר זכרונות מימי גוש קטיף: "הייתה לי הזכות הבלתי נשכחת לבקר ברוב יישובי גוש קטיף, בעיקר במוסדות החינוך, התורה והתפילה שפיארו את הגוש. בכפר דרום למשל השתתפתי בשני אירועים שקבעו את אופיו של היישוב: האחד חנוכת מקווה טהרה, והשני הכתרת הרב אברהם יעקב שרייבר כרב היישוב. הרשימו אותי ילדי הגוש, תינוקות של בית רבן, ותלמידי ישיבות ההסדר, אשר היוו עתיד מבטיח לפריחתו ולשגשוגו, כפי שקיוונו כי כך אכן יהיה. בשנה הראשונה לכהונתי כרב הראשי לישראל סיירתי ברוב יישובי הגוש למסע התעוררות לקראת הימים הנוראים. לא רק ביישובים הדתיים, כמו גני טל, כפר דרום, עצמונה,

1 את התיאור הבא מצאתי במדור המכתבים למערכת של השבועון 'כפר חב"ד'. מעניין להציץ במדור הזה בכל עיתון, אבל ב'כפר חב"ד' זה משהו מיוחד. בתגובות ששולחים הקוראים יש ממש סקופים חסידיים בפרסום ראשון ובלעד. "בקשר למה שצוין, עד כמה היה חשוב לרבי אחרי מלחמת ששת הימים שלא יגידו 'כוחי ועוצם ידי', כותב הקורא שלום בער הלוי, "להלן קטע מיחידות של הגה"ח ר' חיים גוטניק ע"ה, ביום ה' מנחם-אב, ערש"ק פרשת דברים תשכ"ז".

"יחידות" היא פגישה אישית של חסיד עם הרבי. אולי יותר מדויק: פגישה אישית של הנשמה של החסיד עם הנשמה של הרבי. היחידות המדוברת התקיימה, לפי התאריך שהוזכר, קצת יותר מחודשיים אחרי ניסי מלחמת ששת הימים: "שלוש פעמים בתקופתנו נתן הקב"ה לדורנו הזדמנות לאתחלתא דגאולה", אמר הרבי, "אבל החמצנו את כל ההזדמנויות, והמנהיגים הם האשמים. ההזדמנות הראשונה הייתה בשנת תש"ח... לגבי מי המבול מפרש רש"י שבתחילה הביא עליהם הקב"ה את הגשמים באופן של גשמי ברכה וציפה לראות אם ישובו, ורק אחר כך נהיה ההפק מגשמי ברכה. בשנת תש"ח שלח הקב"ה גשמי ברכה, היה זה בימים שאפילו האדון מרוסיה התייצב לטובת עם ישראל נגד הממלכה האנגלית שפעלה נגד עם ישראל, והייתה זו שעת הכושר. אבל המנהיגים נעמדו להתווכח אם להזכיר במגילת היסוד את שמו של הקב"ה אם לאו, והחמיצו את ההזדמנות".

2 "ההזדמנות השנייה", המשיך הרבי, "הייתה במבצע סיני. משמייים ניסו אותנו. אילו בני ישראל היו מאמינים שלא מטוסי המיראז' הצרפתיים ולא המטוסים האנגליים מביאים לנו את הישועה אלא הקב"ה - הכול היה אחרת".

"אבל מעולם לא הייתה שעת הכושר כמו בימים אלו", קבע הרבי, כאמור, מיד אחרי מלחמת ששת הימים. "הייתה זו מלחמת התורה והמצוות. אין כל ספק בכך. כשיהודי במוסקבה אמר תהילים ויהודי אחר בבאפלו הניח תפילין באותו יום, זה סייע לכך שהיהודים ניצחו בארץ ישראל את שונאיהם. אילו היו מנהיגי ישראל מנצלים הזדמנות זו לעורר את העם לתורה ומצוות, היינו עתה במצב אחר לגמרי... השכינה ירדה למטה מעשרה טפחים וסייעה לחייל שנלחם בגבול ארץ ישראל. אם היו מנהיגי ישראל אומרים אחר כך לאותו חייל שנלחם שינצל את הכוחות שהתגלו אצלו בימי המלחמה לטובת קיום התורה והמצוות, וגם זאת באופן של 'נעשה ונשמע', אזי היה העם כולו מוכן לעשות זאת, והכול היה עכשיו אחרת. אבל גם הפעם שתקו המנהיגים והחמיצו את ההזדמנות הגדולה. הם התביישו לומר לעם היהודי את האמת, שזו העת לשוב לקיום תורה ומצוות... צריך לומר ליהודים שעליהם לשמור תורה ומצוות".

3 זה לא איזה קורא בקפה שאומר את זה, כן? אם היה מדובר במישהו כזה - לא הייתי מצטט את הדברים. סליחה, לא הייתי קורא אותם בכלל. זה הרבי מלובביץ'. והוא קובע שההתעוררות הרוחנית העולמית סביב מלחמת ששת הימים ("מלחמת התורה והמצוות", כלשונו) הייתה יכולה לקדם מאוד את הגאולה, אבל החמצנו את השעה. למה? בגלל שהיינו תקועים בתודעת "כוחי ועוצם ידי" ובגלל שהמנהיגים לא דיברו מספיק אמונה, ובעצם בגלל שהרוח הגדולה של שדה הקרב נשארה שם, בשדה הקרב.

"אני התחלתי עם מבצע תפילין", המשיך הרבי, "וזה רק ההתחלה. תקוותי שעל ידי מצוות תפילין יוכלו להשפיע על כלל ישראל להתקרב לעוד ענייני תורה ומצוות, לשמירת כשרות ושבט, ועד לכל התורה כולה. הכוונה שלי היא להגיע למצב שיתוספו שניים וחצי מיליון יידים של יהודים מניחי תפילין, כמספר האוכלוסייה היהודית בארץ ישראל. העם היהודי ישתכנע כשידברו איתו אודות תורה ומצוות. לא רק נערים בני שלוש עשרה עד תשע עשרה. גם בני ארבעים שכבר נמצאים באמצע החיים מוכנים לשמוע את האמת, אם המנהיגים רק יאמרו להם אותה. עוד לא הפסדנו שעת הכושר. עוד לא מאוחר מדי".

גורמה

לנשנוש בסטייל

חדש! תפוצ'פס גורמה ירקות שורש
במרקם וטעם ייחודיים המעניקים
חווייה קולינרית בכל בים

מרגע בשדה, לרגע של גורמה

בראש סרוג, סופו

הורא סרי האלמה

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

מר שרינגטון ואני

Yair Jacobi
@YairJacobi

- לא הייתי מחליף את מוזיקת
האקפלה הנהדרת הזאת בעד
שום הון שבעולם
- ובעד מוזיקה רגילה?
כן

צום הוא היום שבו אלוקים
החליט שאי אפשר בלעדיו
אבל לא יזיק אם תוריד קילו
או שניים

קראתי אתמול סיפור מטורף
על מישהו שגדל כילד מאומץ
ובגיל 42 פתאום גילה שיש לו
אח תאום ואחרי בירור קצר
התברר ששניהם עובדים
באותה עבודה, עוסקים
באותם התחביבים, מתלבשים
אותו דבר וחולקים את אותה
אישה. מה מסתבר הוא עמד
מול מראה, שיהיה בריא האיש
לא אפוי

- שלום, פה זו קבוצת התמיכה
לאבות שנתקעו עם הילד שלהם
בחופש ליום שלם בזמן שהאישה
בעבודה?
כן
- זה בסדר שהבאתי איתי את
הילד???

ליידי, התייסר הבן של חלימי, "אני רוצה הביתה כבר מר שרינגטון", הצטרפתי למקהלת הילדים.

מר שרינגטון מצידו לא התרגש והמשיך לנווט את דרכנו בביטחון באמצעות המכשיר הסלולרי. הוא ניווט בכל כך הרבה ביטחון שמצאנו את עצמנו בתעלה מתחת לכביש 6 הסואן.

מר שרינגטון לא התבלבל.

"שימו לב ילדים לתקרת האספלט המתמזגת עם השמיים כאילו לומר שאין בנוף האורבני סתירה לעולם הטבע אלא מדובר בשויות המשלימות זו את זו". מעולם לא שמעתי משהו מתפייט כל כך יפה על משהו שאובייסלי היה טעות גסה בניווט.

"חבריא! אבא של יואל הוביל אותנו לאמצע שום מקום!" ניסיתי להמריד את הנוער, אבל המילה חבריא התבררה כקו פרשת המים. "אההה... קוואבנגה?" ניסיתי להציל את המצב, אבל לא נשאר כבר מה להציל. הילדים הקיאו אותי מתוכם ונותרתי תקוע בלימבו אכזרי, לא מבוגר ולא ילד.

אחרי כמה דקות מר שרינגטון התאפס על עצמו וחזרנו למסלול המיועד. מסלול, אגב, שמשמש גם רוכבי אופניים אקסטרימיים, כך שמדי פעם רוכב היה צועק "אופניים!" וכולנו היינו קופצים בהיסטריה אל תוך השיחים שבשולי השביל. למותר לציין שאחד החבר'ה שלנו צעק פעם אחת "אופניים" סתם כדי לראות את כולם מזנקים כמשוגעים. לא נחשוף פה מי זה היה, אבל אני כן יכול להגיד שבדיקו פגעו ברגשותיו בעקבות שימוש במילים כמו חבריא.

המסלול הואיל בטובו להסתיים לבסוף והתפנינו לעריכת הקומז'יץ. מר שרינגטון חילק הוראות והילדים החמודים מילאו את תפקידם נאמנה ותוך רבע שעה כבר ישבנו ואכלנו נקניקיות ופיתות מהסאג'. כאקט של פיוס שלפתי את הגיטרה שהכניתי מבעוד מועד וניגנתי לילדים החמודים שירים לפי דרישה. את רוב השירים לא הכרתי אבל היי, גם את המילה סאג' אני לא באמת מכיר והנה השתמשתי בה כבר פעמיים.

השעה הייתה כבר עשר חצי בלילה והתקפלנו הביתה כשהילדים עייפים ומרוצים.

נפרדתי ממר שרינגטון בחיבוק אמיץ.

"שיחקנו אותה אביאב", הימנתי.

"אביאב זה הולנדר", הוא ענה בקרירות.

"כמובן כמובן", עניתי, "אתה בכלל יואל".

"יואל זה הבן שלי".

"בן כרעא דאבוה", טפחתי לו על הגב באסרטיביות וברחתי משם כל עוד רוחי בי.

בפעם הבאה ננסה אלישע, מה יש להפסיד. ●

שיחות לוגיסטיות בין בני זוג הן לפעמים פשוט דרך יצירתית להביע רגשות כנים. במקום "אני אוהב אותך" אומרים "מי אוסף את הקטנה היום?", במקום "אני מעריכה אותך" - "חסר חלב". אבל לרוב, תאמינו או לא, שיחות לוגיסטיות מטרותן תיאום לוגיסטי. מה הסיכוי.

אז כשאשתי אמרה לי שעושים השנה שוב קייטנת הורים, הבנתי מיד שהטקסט והסאבטקסט חד הם ונתעטפתי בשחורים. היא מיהרה לעדכן שהשנה זה יותר קליל כי יש יותר ילדים, כך שאת היום שלי אני אעביר יחד עם אבא של יואל.

עוד באותה השבת לקחתי את אבא של יואל לשיחה. "שמע לי מר שרינגטון", פניתי אליו ברשמיות כדי לכבד אותו וגם כי אני לא סגור במאה אחוז על השם הפרטי שלו (אני יודע שמסתובב פה איזה אביאב אחד ואני בטוח ב-90 אחוז שזה שרינגטון, אבל יש מצב שאביאב זה בכלל הולנדר. אין לדעת).

עדכנתי את מר שרינגטון שהשנה ביום שלו בקייטנת ההורים הוא לא אחראי על שמונה ילדים אלא על תשעה. "תחשוב שאני ילד בן 11 עם רישיון", הסברתי לו. "אני אשנע חצי מהילדים, אבל מעבר לזה הריני כילד לכל דבר ועניין".

הוא הנהן, "בסדר גמור יאיר". היה נדמה לי שהוא מדגיש את השם הפרטי בכוונה, כאילו להשוויץ בכך שהוא מכיר אותי בשמי הפרטי. איש קטנוני מאוד מר שרינגטון. אולי אלישע שרינגטון? לא, זה לא מצלצל.

מר שרינגטון עדכן שבשלישי נצא עם הילדים למסלול בתל חדיד ובסיומו נעשה להם קומז'יץ (הוא נקט בלשון "נעשה" כמו שקודשא בריך הוא אמר "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו". לכולם ברור מי מנהיג את הבירה הזאת, בקיצור). ואכן בשלישי אחרי הצהריים גברת שרינגטון (איילת?) ואשתי ארגנו לנו כל מה שצריך בשביל הקומז'יץ, העמסנו את הילדים על הרכבים ויצאנו.

הגענו למקום והתחלנו את המסלול. מר שרינגטון הלך בראש בעוד אני, נאמן לאפיון שלי כילד, הלכתי עם הילדים והשתדלתי לדבר בעגה צעירה ככל הניתן כדי להשתלב. אני חושב שאמרת את המילה קוואבנגה משהו כמו חמש פעמים בשלוש דקות (ואת המילה מזניב לפחות פעמיים).

הילדים החליטו שאני אהיה במאסף.

לגבי המסלול עצמו יש לדעת שבתל חדיד יש שילוב מטריף של מסלול שמצד אחד חשוף כולו לשמש הקופחת ומצד שני כמעט אין בו נוף. בחירה מפוקפקת של מר שרינגטון, והילדים לא פספסו את ההזדמנות להתלונן. "כמה זמן עוד יהיה המסלול?" שאל הבן של אלימלך, "חם

לגבי המסלול עצמו יש לדעת שבתל חדיד יש שילוב מטריף של מסלול שמצד אחד חשוף כולו לשמש הקופחת ומצד שני כמעט אין בו נוף. בחירה מפוקפקת של מר שרינגטון, והילדים לא פספסו את ההזדמנות להתלונן. "כמה זמן עוד יהיה המסלול?" שאל הבן של אלימלך, "חם ליידי", התייסר הבן של חלימי, "אני רוצה הביתה כבר מר שרינגטון", הצטרפתי למקהלת הילדים

מי שטרח בערב שבת
לא יטרח יותר...

לראשונה בישראל MY TADIRAN

אפליקציה עם שעון שבת מובנה

מהיום לא תטרחו לכוון את שעוני השבת של המיזוג

הדלקה וכיבוי של המזגן מרחוק בימי חול.
כיבוי אוטומטי בעת התרחקות מהבית
לחיסכון מקסימלי בחשמל.
תזמון טיימרים בקלות ובנוחות.

שעון שבת מובנה מותאם מיקום עם
זמני השבת באזורכם ומזג האוויר הצפוי,
הגדרת מעלות, כיבוי והדלקה אוטומטיים
לפי מזג האוויר וההעדפות שלכם.

לייעוץ ומכירה:
1-700-703-400

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

עשינו עסק

אוגוסט בפתח, זה הזמן לנסוע לחופשה באנגליה ולהודיע תאילנד. ואם חמאס יחזור לתקוף? או הו, אנחנו נעשה לו מה שאבא של הרשל'ה עשה

בחמאס, נהרוס בתים ונפוצץ מנהרות, אבל שימו לב לתחכום: אנחנו נציף אותו באלפי משאיות עם סיוע הומניטרי, עד שכבר לא יהיה לו איפה לשים את כל הבקלאוות ואמצעי הלחימה שמברחים לו בתוך השקים של האורז, והוא יתחנן להפסקת אש כדי לסדר מחדש את המדפים ברשת הסופרמרקטים שלו, זול-טרוור. אנחנו הרי בעד עסקאות, בואו נעסיק את חמאס בעסקאות קמעונאיות, ככה הוא לא יתעסק בהתארגנות מחדש באזורים שצה"ל ייסוג מהם במסגרת העסקה המתקמת. זאת אומרת הוא בהחלט יתעסק, אבל עסקה זו עסקה אז אנחנו לא מתערבים לו. מה שאנחנו כן עושים זה להגביר עוד יותר את זרם המשאיות, כדי להטביע אותו מתחת לערמות הקמח, הרוגלך ואונוי ההמן הטירות (זאת הסיבה שקוראים להן שיירות הומניטריות). אם הוא יסרב להתגמש, נצא למבצע צבאי חדש אך מוגבל. שהרי מתי עושים מבצע? כאשר רוצים לעודד את הקונים להגדיל את היקף העסקאות במשק. אם צריך, נעזרים בנשק. אבל בלי חשק, כדי שחמאס יבין שהכוונה שלנו היא רק מבצעי סוף עונה, לא מכירת חיסול אגרסיבית.

לקנות בזול מה שנתנו בחינם

אלא שכזכור, בסופו של דבר המטרה היא להגיע לעסקת טיעון שתשכנע את חמאס להיעלם מחיינו ולהשליט במקומו מדינות ערביות כמו מצרים, סעודיה ובריטניה (אולי הבריטים יסכימו אפילו להחזיר את ימי המנדט והספר הלבן, ולגאול אותנו מהחלומות המשיחיים האלה של התיישבות וריבונות). במקביל נציע לתושבי עזה לעזוב את הרצועה, אבל רק מרצונם כי אנחנו נגד עקירת בני אדם מבתיים (לא כולל יהודים, להם אין זכויות אדם).

איך זה יעבוד? בעסקה כמובן - אנחנו נציע להם מגורים חנם בעיר ההומניטרית החדשה ברפיח, והם בתמורה יתחייבו לשקול הגירה למדינה אחרת. אם יתחשק להם. ואם הפצ'רית תאשר. וצה"ל ישתף פעולה. ובג"ץ לא יחייב את המדינה לקלוט את הפליטים ביישובי עוטף עזה, כדי שהם לא יצטרכו להתרחק מהבית.

בכל מקרה, לא בטוח שבכלל תקום עיר הומניטרית, כי אנחנו הרי יודעים איך זה עובד פה - עד שמפשירים קרקעות לבנייה, ועד שמוציאים מכרזים, וחותרים חוזים עם קבלנים, ומחכים שבג"ץ יסיר את צווי הביניים, ומניחים תשתיות, וסוללים כבישים, ופותחים את הכבישים כדי להפוך את התשתיות (מי היה יכול לשער שביוב לא זורם מלמטה למעלה?), עד שנגיע לשלב האכלוס חמאס כבר יתאושש וישלט על העיר החדשה. והרי בעיר הזאת יחלקו מזון בחינם, והמוני ישראלים יבואו לקנות שם בזול כי זה יהיה אחלה דיל - אנחנו נכניס להם אספקה על חשבוננו, והם ימכרו לנו אותה בחזרה במחיר מוול (רציתם עסקה, לא?). מי המשוגע שירצה לעזוב עסק משגשג שכזה?

וממילא אף מדינה לא תסכים לקחת אחריות על עזה לפני שנגמור שם את העבודה שאנחנו לא מתכוונים לסיים לעולם, וחמאס - כמה מוזר - לא ממש נבהל מאיתנו. מה שאומר שאנחנו צריכים להיות המבוגר האחראי, לסיים את המלחמה ושחמאס יעשה מה שבא לו. ושל לא ינסה אותנו, כי אם הוא יעז לירות אפילו ירייה אחת אנחנו נעשה מה שאבא של הרשל'ה עשה כשלא נתנו לו ארוחת ערב, כמו שעשינו אחרי ההתנתקות.

יש כמובן גם את האפשרות של ללכת עד הסוף, להכניע את חמאס ולהקים ברצועה ממשל צבאי ויישובים יהודיים. אבל אז נצטרך להודות שהציונות צדקה ושרון טעה, אז בשביל מה. בואו נעשה עסקה וזהו, אבל רק עם חמאס, לא חלילה עם תומכי הרפורמה המשפטית. אנחנו הרי לא מדברים עם פשיסטים. ●

נציף את חמאס באלפי משאיות עד שהוא יתחנן להפסקת אש כדי לסדר מחדש את המדפים. שיירת אספקה לעזה

אנחנו הרי בעד עסקאות, בואו נעסיק את חמאס בעסקאות קמעונאיות, ככה הוא לא יתעסק בהתארגנות מחדש באזורים שצה"ל ייסוג מהם במסגרת העסקה המתקמת. זאת אומרת הוא בהחלט יתעסק, אבל עסקה זו עסקה אז אנחנו לא מתערבים לו

מאז היווסדה שואלת את עצמה מדינת ישראל מה שכל מתבגרת שואלת בערך שלוש פעמים בשבוע: מי אני? מה אני? אני יותר יהודית או יותר דמוקרטית? יותר סוציאליסטית או יותר הגיונית? יותר קולוניה אירופית מייגעת או יותר מדינה מזרח-תיכונית מיוזעת?

מי את מדינת ישראל? מה את רוצה מעצמך? אחרי 77 שנה של התלבטויות, בזמן האחרון נראה לי שהבנתי מה המדינה הזאת רוצה: היא רוצה עסקה.

דרך ארוכה עברנו מאז סתיו תשפ"ד, כשכולנו (חוץ מיישראל פריי) דרשנו להעיף את חמאס מחיינו ולמחוק את עזה מעל פני האדמה, ועד הקיץ הנוכחי שבו אנחנו מקבלים בשלוות נפש דיווח כמו "ישראל מחכה לתשובת חמאס". פעם, לפני עידנים רבים, היה ברור שהיכולת שלנו לחיות פה מושתתת על התיישבות, ביטחון וגבולות בני הגנה. אחר כך הייתה לנו הארה פתאומית והבנו שכל מה שאנחנו בעצם רוצים זה קצת שקט, אבל השקט התפוצץ לנו בפנים (כי מי היה יכול לראות את זה בא), ומאז כל מה שאנחנו רוצים זה שהחופש הגדול ייגמר והילדים יחזרו לבית הספר. אה, ועסקה.

הרי החיים שלנו מלאים בעסקאות. לקנות רכב זו עסקה. לשכור דירה - עסקה. גם היחסים שלנו עם מערכת החינוך הם בעצם עסקה - המורים שומרים לנו על הילדים כמה שיותר רחוק מאיתנו, ואנחנו בתמורה לא שואלים מה הם בעצם עושים שם כל היום. גם פרקליטות המדינה נוקטת מזה שנים בשיטה הבדוקה הזאת, ומגישה כתבי אישום בסיוטות נגד כל מי שבא לה לא טוב בעין. לא צריך לברר את האמת וגם לא להציג ראיות חד-משמעיות, ממילא המטרה היא רק להגיע לעסקה - עסקת טיעון שבמסגרתה הנאשם מודה במשהו, לא חשוב במה, העיקר שהוא פורש מהחיים הציבוריים והולך הביתה וככה כולם מרוצים, חוץ מהצדק. אבל אנחנו לא רוצים צדק, אנחנו רוצים שקט. ושיהיה קצת פחות חם, אם אפשר.

עכשיו, אומרת לעצמה המדינה היהודית המתבגרת, אם הקטע הזה של עסקה עובד כל כך טוב עם אישי ציבור, למה שזה לא יעבוד מול חמאס? אז נכון, חמאס זה לא נתניהו (אפילו הקפלינסיטים הכי מוסרפים אומרים שאסור להשוות, נתניהו הרבה יותר גרוע), והפרקליטות היא לא ישראל (ביותר ממובן אחד, לא ניכנס לזה כרגע), אבל העיקרון הוא אותו עיקרון: גילחם בו, נגיע לעסקה, נשחרר את מה שהוא חטף מאיתנו, נשלח אותו הביתה ונסיים את המלחמה.

רגע - דיברנו עכשיו על חמאס או על נתניהו?

להטביע את עזה ברוגלך

אני לא יודע אם זה מדגם מייצג, אבל יוצא לי לדבר עם לא מעט אנשים שמחכים בכיליון עיניים שטראמפ יכפה על נתניהו עסקה וכולנו נצא בראש שקט לחופשה שסגרנו באוגוסט. מה נעשה אחרי שחמאס ישקם את עצמו? נראה. נתמודד כבר. אם נצטרך נחזור להילחם, והפעם נכסח אותם סופית. ואם הם יחטפו עוד ישראלים? נחשוב על זה אחרי שנחזור מהחופשה ביוון. או באנגליה. חלאס, תן להודיע כבר תאילנד.

יש כמובן גם את אלה שעדיין דורשים לכבוש את כל רצועת עזה, למגר את חמאס ולהשיג ניצחון מוחלט. אבל אסור לשכוח שמדובר באותם קיצונים שלפני 20 שנה הזהירו שנסיגה מעזה תביא עלינו טילים ומנהרות וחדירות ליישובים, אז באמת לא צריך להקשיב להם. גם לפני 80 שנה בן גוריון והחברים המשיחיים שלו דחפו להתיישבות ולניצחון במלחמה, אז מה, מישו הקשיב להם? כן, ותראו לאן הגענו.

אז מה התוכנית? פחות או יותר מה שעשינו עד עכשיו - נכה

ההכשרה לאיזומ!

תואר בשנה שני אחת!

המכללה האקדמית לחינוך בחולון מציגה:

תואר שני בתלפיות - ההצלחה הבאה בקריירה המקצועית שלך.
ללמוד עם סטודנטיות כמוך, בתוכנית איכותית עם מרצים מעולים.

תוכניות תואר שני (M.Ed.)

לקויות למידה תואר שני בלקויות למידה עם אפשרות לשילוב תעודת מאבחן דידקטי	חינוך לגיל הרך
הוראה הטרוגנית - חינוך בחברה משתנה	אנגלית כשפה בינלאומית

✓ אפשרות לקבלת החזר שכ"ל ממשרד החינוך לזכאים

✓ מוכר ללימודים על ידי קרן שבתון

✓ מוכר לגמול השתלמות

להכיל את השפע

בעקבות הביקוש הגדול לשירותיו, מכון פוע"ה עובר למתחם חדש ומרווח בירושלים
// מירי בידוד לוי

לעולם, וכן בשמירת החיים". בתחילת הדרך, כשהמכון החל בפעילותו בעקבות פנייתו של הרב מרדכי אליהו אל הרב בורשטין, הוא התמקד בעיקר בתחום הפוריות. "אנשים היו מברכים אותי בחיך: 'רק שלא נצטרך אותך'", נזכר הרב בורשטין. "כשסיפרתי על כך לרב אליהו, הוא אמר לי: 'התרחב לתחומים נוספים'. ובאמת מאז מברכים אותנו בכל יום".

כיום, אחרי יותר משלושה עשורים של פעילות, התפתחות המכון יצרה צורך ממשי בשינוי פיזי. מגבלות המקום הישן - על אף מיקומו הנוח בכניסה לירושלים - הפכו למכשול. "היה לנו קשה לעזור מקום שפעלנו בו עשרים שנה", מודים במכון, "אבל הבנו

פעילות ומחלקות. לדוגמה, אגף קדושת החיים העוסק בסוגיות רפואיות והלכתיות מורכבות, שהוקם לפני שבע שנים. הרב יעקב אריאל אמר דבר מחזק ומרגש - שאנו מוסיפים חיים גם בתחילת הדרך וגם בסופה. אנו עוסקים בכל הקשור לפוריות ולמאמץ החשוב להביא חיים

הציבור עם המכון התרחבה וההערכה אליו גברה, עד שמושבו הצנוע הפך צר מלהכיל את הצרכים והשליחות. "ברוך ה', לשמחתנו הרבה, המכון מתפתח מיום ליום ומתרחב בקצב מדהים", מספר הרב בורשטין. "עם הזמן התווספו עוד ועוד תחומי

שנים האחרונות, מכון פוע"ה, המספק מענה מקצועי בנושאי פוריות והלכה ותחומי רפואה נוספים, הגדיל משמעותית את פעילותו - והקהל מגיע בהמוניו. מאות פניות יומיות, אלפי זוגות מדי שנה, ותחומי פעילות שהולכים ומתרחבים - כל אלו הובילו להחלטה על מעבר למתחם חדש ומרווח, שיתאים לגודל המענה ויעניק לפונים תנאים מיטביים.

לפני 34 שנה, כאשר הרב מנחם בורשטין הקים את מכון פוע"ה במטרה לספק מענה להיבטים ההלכתיים ברפואה המודרנית, הוא לא העלה בדעתו שהמכון יתפתח לגוף רב-תחומי ורחב היקף המשפיע על אלפי משפחות. עם חלוף השנים, ההיכרות של

מוחן ברייזס בורוכוב: "בלי מכון פוע"ה לא הייתי עומדת בכל התהליך הזה"

הרב מנחם בורשטין: "אנחנו נותנים יותר ויותר מענים רגשיים, הלכתיים ורפואיים לזוגות ולמשפחות, ולשם כך יש צורך בחדר פרטי ונעים, כזה שנותן לאדם תחושה של דיסקרטיות"

צילום: באדיבות מכון פועה

קורה. הרב מנחם בורשטין חייך ברוגע ואמר: 'אנחנו מסכמים כאן עכשיו שבעזרת ה', עד סוף השנה הנוכחית את תהיי בהיריון, לא משנה מה. אנחנו חותמים על זה כאן עכשיו'. אני זוכרת כמה כוח זה נתן לי".

ואכן, באותה שנה, שש שנים וחצי מיום נישואיהם, נולדה בתם הבכורה הודיה שרה (כיום בת 13), ואחרי שלוש וחצי שנים נוספות נולדה רננה תמר (כיום בת 10). שתי הבנות נולדו לאחר טיפולי פוריות תוך סיוע ולייווי של מכון פועה, בלייווי האישי של הרב איתן.

"בלי מכון פועה לא הייתי עומדת בכל התהליך הזה, זה חד-

"לאחר כשנתיים וחצי החלטנו לצאת למסע של טיפולי פוריות, ורבני המכון היו איתנו לאורך כל הדרך. זה לא רק המלצות בנוגע לרופאים ולדרכי פעולה - זו התחושה שיש מישהו שמתפלל ומקווה איתך. במצב של חוסר פוריות, אתה כל כך זקוק לעידוד הזה. הוא הכוח המניע שגורם לך להמשיך, לא להתייאש כשדברים לא מתקדמים, לא להתייאש כשחולפת עוד שנה ועוד שנה וזה לא קורה".

"אני זוכרת שברגע קשה במיוחד, כשהרבנים ישבו איתנו, אמרתי להם בדמעות שאני כבר לא יכולה עם ההמתנה הזאת - החברות שלי יולדות ילדים בזה אחר זה ואני מחכה וזה לא

מהם מספיק לנהל מספר רב של שיחות ביום, והביקוש גדול מאוד. יש לנו אחריות לא קטנה. זו לא אחריות מהסוג שיש לרופאים, אבל יש לדברים שלנו משמעות עמוקה בחייהם של אנשים, בדרכי הפעולה שלהם ובגישתם".

"אני בהחלט מסכים שראוי שהעבודה תיעשה בתנאים מיטביים, בלי צמצום של מקום, באופן שהקהל לא ירגיש צפיפות או רעשי רקע מפריעים. בתכנון החללים במקום החדש יש התחשבות מלאה בנוחות של ניהול השיחה באופן נעים ודיסקרטי".

"צריך להבין שהייעוץ אצלנו הוא לא רק 'מה' - מה אנו ממליצים, מה מייעצים, מה חושבים לנכון - אלא גם 'איך'. האווירה חשובה, הכוח שאנחנו רוצים להעניק לזוגות שמגיעים, התחושה שהם צריכים לחוות - שהם אינם לבד. שמישהו כאן נמצא בשבילם. אנחנו משתדלים להעביר לזוג מסר של תקווה, של אופק, כלל רופאים אינם יכולים להעביר, גם מסיבה של חוסר זמן. אלה דברים שבוודאי יתאפשרו בנעימות רבה יותר בתנאים החדשים".

הרב איתן מתייחס לתחושת השליחות שהוא חש בתפקידו במכון: "זו שליחות חשובה ומרגשת מאוד. יש בה הרבה אתגרים, בעיקר כשצריך להיות זמינים סביב השעון, בשעות בלתי שגרתיות, אבל איתם מגיעים גם סיפוק ושמחה גדולים כשאנו מתבשרים בבשורות טובות ורואים אנשים שאיבדו תקווה מאושרים ושמחים ומלאי הכרת הטוב".

לא לבד במחשבות, בהתלבטויות, באכזבות ובכל התחושות

מי שיכולה להעיד על העבודה המסורה של המכון היא מורן ברייטס בורוכוב, מלווה רגשית מירושלים. "עברתי דרך ארוכה עם מכון פועה", היא מספרת בהתרגשות. ברייטס בורוכוב איבדה בשנים האחרונות את בעלה הראשון גבריאל ז"ל, שנפטר ממחלת הקורונה. לפני כשנתיים התחתנה בשנית עם אלמן, אב לארבעה ילדים.

"עוד לפני שהתחתנתי עם גבריאל הכרתי את המכון. היה לו אתגר רפואי שעליו סיפר לי כשהיחסים בינינו התקדמו לכיוון החלטה להתחתן, וכבר אז התיישבתי במשרדי המכון עם הרב בורשטין, הרב איתן והרב וייצמן. הם הסבירו לי את השלכות האתגר הרפואי, בזכות היכרותם איתו במשך שנתיים. כבר אז חוויתי סבר פנים ונתינה שחיממו את הלב".

"כשחצי שנה לאחר נישואינו ראינו שאיננו נכנסים להיריון ספונטני, פנינו שוב למכון. רבני המכון אמרו לנו לקחת את הזמן, לבנות את הזוגיות ולהכין את עצמנו לתהליך שדורש הרבה אנרגיה. הם הרגיעו אותנו. כך עברנו כמה תחנות של התייעצויות עם התחושה שאנחנו לא לבד במחשבות, בהתלבטויות, באכזבות ובכל התחושות".

שבתנאים הקיימים בלתי אפשרי להמשיך לתת מענה ברמה הגבוהה הנדרשת".

בשנה האחרונה הרחיב המכון את המענים הרגשיים, ההלכתיים והרפואיים לזוגות ולמשפחות, ולשם כך נדרשים חדרי פגישות פרטיים ונעימים המעניקים תחושת דיסקרטיות מלאה. "יש אצלנו מגוון רחב של מענים - רבנים, עובדות סוציאליות, יועצים בתחומים שונים ונשים משיכות. כמו כן אנחנו עוסקים בבניית קהילות, סניפים ושלוחות - הכול במטרה להנגיש את שירותינו לציבור בארץ ובחו"ל. כשמדובר בפעילות מבורכת כזאת, לא ניתן היה להישאר במקום קטן יחסית", מסביר הרב בורשטין.

התרחבות עולמית - ואתגרים לוגיסטיים

כאשר הנהלת המכון הגיעה למסקנה שאין מנוס ממעבר למקום חדש ומרווח, יצאה לחיפושים ומצאה את מגדל רם בירושלים - מקום שיאפשר קפיצת מדרגה. "ההתרחבות שלנו היא עולמית", מספר הרב בורשטין. "בתחילה הקמנו נציגויות בצרפת ובארצות הברית, לאחר מכן התרחבנו לדרום אמריקה והקמנו סניף במקסיקו. ברוך ה', בזכות הפעילות הענפה בחו"ל הגענו לציבור יהודי רחב במיוחד. גם בארץ אנחנו מגיעים לקהל גדול יותר ויותר, והמעבר למגדל רם נועד להתאים את מבנה המכון להיקף הפעילות ולצרכים הגדלים של הזוגות בישראל".

מדי יום מתקבלות כ-300 פניות לרבני המכון במגוון נושאים הקשורים לרפואה, הלכה ומשפחה. הצורך רק הולך וגדל, ויותר ויותר אנשים - מכל המגזרים - מכירים את המקצועיות והסיוע הייחודי שהמכון מספק, ללא כל תשלום. "אנו מאמינים בכוח של מפגשים פנים אל פנים, וחשוב לנו להעניק לפונים תשובה מקצועית לצד הרגשה שמישהו שותף איתם במסע הקשה ולוקח חלק מהנהל המוטל על כתפיהם".

כדי לעמוד בעומס ולשפר את השירות, השקיע המכון בטכנולוגיות חדשות: מרכזיה דיגיטלית, טופס פנייה מקוון שמייתר את ההמתנה על הקו, ומערכת CRM חדשנית שמאפשרת ליועצים לעקוב אחר המתרחש ולעדכן את הטיפול. "כל בעיה של יחיד יכולה להיות בעיה של הכלל, ואנו בוחנים במהירות מה הפתרון הטוב ביותר - רפואי, הלכתי, רגשי, כלכלי - כדי להקל על הפונים. הפונים הם לא רק זוגות נשואים, אלא גם רווקים ורווקות".

ייעוץ שנוגע ללב

הרב יוסף איתן, יועץ ופוסק שנמצא במכון כבר יותר מ-25 שנה, מספר: "זה היה נכון תמיד ועכשיו זה קורה יותר מתמיד - הטלפון במכון פועה פשוט לא מפסיק לצלצל. יש כמה וכמה רבנים במשמרת באותו זמן, כל אחד

הרב יוסף איתן: "צריך להבין שהייעוץ אצלנו הוא לא רק המה - מה ממליצים, מה מייעצים, מה חושבים לנכון - אלא גם האיך"

צילום: באדיבות מכון פועה

צילום: באדיבות המשפחה

ביותר", היא אומרת. "עם זאת, מתוך ניסיון שנצבר הבנו שיש נושאים שאי אפשר למצות בשיחה טלפונית בלבד, והמפגש הישיר הוא חשוב ומכריע. הנושאים השגרתיים מטופלים במסירות בשיחה טלפונית, עם יכולות מוגבלות של תמיכה ומעטפת, אך בנושאים מהותיים וקריטיים ההכוונה הנכונה מתבצעת דווקא בפגישה פרונטלית שבה ניתן להכיר את האנשים ואת צורכיהם".

"רוב הנושאים המוצעים לפגישות כרוכים במורכבויות, לרוב בתסכול וכאב כה גדולים, שחלק חשוב בייעוץ הוא הכרת מי שעומד מאחורי הבעיה. הפנים המחייכות, הלב הרגיש, התמונות על הקיר של זוגות ששלחו את האוצרות שלהם - מעודדות ומטילות תקווה. ובעיקר, המשבצת הלבנה הריקה על הקיר שמחכה רק לתמונה של הזוג שבפגישה".

"למבט בעיניים, לאנרגיות ואפילו לחיבוק החם והמעודד יש משמעות גדולה בגישה לטיפול המאתגר שבני הזוג צועדים לקראתו. במבנה קטן יחסית, עם מעט חדרים ועובדים רבים, האתגר היה גדול. הצורך בדיסקרטיות, בפינה שקטה ומאפשרת, הביא אותנו להבין שאין ברירה. הרחבת הדעת חשובה לזוגות לא פחות מאשר לעובדים, ובשבילם נעשה הכול".

הרב מנחם בורשטיין: "ימי ההתרמה השנתיים של המכון יתקיימו בתאריכים כ"ה-כ"ז בתמוז (23.7 - 21 למניינם). כל אחד יכול להיות שותף בהוספת חיים, כמוכן כפי יכולתו. זה הניצחון המתוק של עמנו".

"בכל יום אנחנו מלווים עשרות זוגות במסע המורכב והמרגש של הבאת חיים לעולם. קשה לאמוד את מספר הילדים שנולדו בזכות הליווי ההלכתי, הרפואי והרגשי שמספק המכון לאורך יותר משלושים שנה. צוות הרבנים שלנו נפגש עם הזוגות פנים אל פנים, רואה את הדמעות - דמעות של כאב שהופכות, בעזרת ה', לדמעות של שמחה ותקווה".

"היקף הפעילות הולך וגדל, והמכון כבר אינו מצליח להכיל את כל הצרכים. לכן אנו נערכים למעבר לבית חדש מרווח, מכבד ונעים במגדל רם שבשכונת גבעת שאול בירושלים. זה לא רק שינוי כתובת. זה ביטוי להתרחבות הלב שלנו ולמחויבות שלנו להעניק מענה טוב ומכיל יותר לכל זוג. חשוב לנו שכל מי שפונה אלינו ירגיש בנוח לשתף, להישען ולקבל את הייעוץ המקצועי ביותר - במקום מזמין, שקט ודיסקרטי".

עמיחי מוסיף כי המכון שם לעצמו למטרה לא רק ללוות משפחות, אלא גם להשפיע על המדיניות הציבורית. "נציגונו משתתפים בוועדות בכנסת, כותבים ניירות עמדה ומשפיעים במהלכים ציבוריים בסוגיות כבדות משקל - כמו השאלה מי האם בפרשת אסותא, או הדיון סביב שימור זרע מחללי צה"ל לצורך הולדה".

יערית סול, מנהלת מחלקת הייעוץ במכון, מדגישה כי נושאי הייעוץ במכון מורכבים, מאתגרים ולעיתים אף מביכים בשביל הזוגות. "האומץ הנדרש לפנייה הראשונית גבוה כל כך, שהאתגר של פגישה פנים אל פנים הוא עצום

נפטר והבנות שלי כבר היו גדולות יותר, המכון נשאר בקשר כל הזמן וקיבלתי אוזן קשבת ותמיכה שלא ניתן לתאר במילים".

פנים אל פנים - ומבט לעתיד

עמיחי רמר, מנכ"ל מכון פוע"ה, מספר:

משמעי. זה לא משהו שאפשר לעבור בלי תמיכה וליווי מקצועי. האפשרות להתקשר לרב בכל שעה ובכל זמן, לשלוח הודעות ולקבל מענה מהיר כשאת נמצאת בשיא הלחץ, הרוגע הנפשי הנובע מהידיעה שהכול מלווה על פי ההלכה - זו מעטפת רגשית, רפואית והלכתית שלמה".

"להבדיל מטיפולי הפוריות, גם כשגבריא

עמיחי רמר: "המעבר למגדל רם בשכונת גבעת שאול בירושלים הוא לא רק שינוי כתובת, הוא ביטוי להתרחבות הלב שלנו ולמחויבות שלנו להעניק מענה טוב ומכיל יותר לכל זוג"

האקדמית חמדת

חוסן, אמונה, חינוך.
קריית חינוך שדות נגב

50% הנחה
על דמי הרישום!

לנרשמים ביום הפתוח

יום פתוח 23.7

כ"ז בתמוז | 15:00-19:00

תואר שני M.Ed.

שנה אחת בקמפוס

תואר ראשון B.Ed.

יומיים בשבוע בקמפוס

תואר שני ותעודת הוראה

שנתיים

הסבת אקדמאים

שנה אחת בקמפוס (בחלק מהתוכניות)

נרשמים לתואר ראשון ותעודת הוראה ומקבלים מחשב נייד מתנה! בכפוף לתקנון

רכבת

אפשרות לשילוב
מדרשה באקדמיה

רום
תוכנית מצוינות

מתכונת היברידית
שבוע מהקמפוס
שבוע מהבית

ש"ח
החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

שנה ראשונה
חינם ל-B.Ed.
בכפוף לתקנון משרד הביטחון

לפרטים והרשמה: *5280

ביפין ג'ושי, סטודנט באקדמית חמדת, נחטף בשבועה באוקטובר
ומוחזק עדיין ברצועת עזה. מחכים לך ולכל החטופים!

אבחנו הילדים

בתוך הדיונים שלפני העקירה, בסערת הפיגועים והפצמ"רים וגם בעיצומם של ימי הגירוש הנוראים, חוו אלפי ילדים בגוש קטיף את המציאות הקשה בעיניים שלא תמיד הבינו, אבל קלטו את גודל העוול וגם את השליחות הלאומית. שלושה מילדי גוש קטיף נזכרים בגן העדן של הילדות וברגע שבו נמחק העולם שממנו באו, ומדברים על הכאב והחיסרון שהם נושאים איתם עד היום

רבקי גולדפינגר // צילום: ארכיון מרכז מורשת גוש קטיף

"כילדים היינו מוקפים בהון אנושי והמון
רוח ואמונה ועוצמות של חיים". ילדי גוש
קטיף משחקים על החוף

תהילה כהן (בתמונה), בת 13 בגירוש: "זה הרגיש נורא. ברמה האישית רצינו להישאר איפה שגדלנו, באותו מקום ועם אותם אנשים. גם ברמה הלאומית הבנו שהעקירה היא לא הדבר הנכון לעשות. ובאופן אישי המחשבה הייתה שגם הקרבנו משהו, שכבר שילמנו מחיר כבד כדי לחיות פה, ואז באים ואומרים לנו: עם כל הכבוד, יאללה תצאו מפה. זה היה תסכול על גבי תסכול"

אני יכולה לומר שהפיגוע הזה הוא חתיכת טראומה בשבילי", היא משתפת, "ולצד זה זאת טראומה מתמשכת. יש לי שתי פרוטזות מתחת לברך והסבל והכאב הם עד היום. כואב לי כל הזמן".

במחלקת שיקום בתל השומר למדה תהילה בת השמונה ללכת מחדש. "זה היה מתסכל מאוד, המון אימונים. למדתי שוב לעמוד על הרגליים וללכת. הייתי צריכה להתרגל לפרוטזות".

מה את זוכרת מהתקופה של השיקום?

"כילדה היו בי המון תסכול וכאב".

ההורים שלך היו לצידך, מה הם אמרו לך?

הם הצליחו לעודד אותך?

"ההורים שלי תמיד עם המון אמונה. הם מאוד עוצמתיים וזה חדר גם אלינו הילדים", היא מציינת. "הם ביקשו ממני כל הזמן להביט קדימה, להיות אופטימית, להבין שהכול לטובה. מאז לאורך כל התהליך ועד היום יש בי את הדואליות הזאת, שמצד אחד ממשיכים בחיים בכל הכוח ובמלוא העוצמה, במלוא האחריות ובמלוא השמחה. ומצד שני, כואב

בוקר ההוא, כ"ב במרחשוון תשס"א, תהילה כהן, תלמידת כיתה ב', קמה כהרגלה לעוד יום לימודים שגרתי. בשעה שבע

וחצי בבוקר היא יצאה מביתה שבכפר דרום כשילקוט על גבה אל עבר תחנת האוטובוס. שם עלתה להסעה שאמורה הייתה לקחת אותה לבית הספר, והתיישרה יחד עם אחיה ישראל ואחותה אורית בחלקו הקדמי של האוטובוס הממוגן. האוטובוס יצא משערי היישוב והמשיך במסלול נסיעתו, כשלתע מטען צד התפוצץ לצידו. מעוצמת הפיצוץ נפערו חורים גדולים בדופן האוטובוס והמטען חדר פנימה ועף לכל עבר. התוצאה הייתה קטלנית. שני בני אדם נהרגו ושמונה נפצעו בדרגות פציעה שונות.

"נסענו אולי דקה ואז פתאום היה בום חזק", נזכרת תהילה.

קלטת באותו רגע מה קורה?

"לא ידעתי להגיד מה בדיוק קורה, אבל הבנתי שזה משהו גדול. היה המון דם. ראיתי שהרגליים שלי חצי מחוברות אליי. ראיתי שכף היד שלי פצועה. הייתי בסך הכול ילדה, אבל הבנתי מיד שמהו קרה לי", היא משחזרת.

תהילה פונתה במצב

אנוש לבית החולים

סורוקה, שם היא

אושפזה במחלקה

לטיפול נמרץ.

גם אחיה נפצעו.

אחותה אורית בת

11 איבדה את

כף רגלה, ואחיה

ישראל בן השבע

איבד רגל. לתהילה

הקטנה קטעו

את שתי הרגליים

מתחת לברך. בהמשך הועברה למחלקת שיקום בבית החולים שיבא בתל השומר. בתקופת השיקום עברה משפחתה לגור בגבעת שמואל, סמוך לבית החולים. "אין לי רצף אירועים מסודר מאותה תקופה.

וקשה ויש תסכול. אני חושבת שיש בי את התחושות האלה יחד בו זמנית, גם אז בתור ילדה קטנה שנאלצת להתחיל חיים חדשים וגם היום", היא אומרת.

"אפשר לומר שעד הפיגוע הילדות שלי

"כאבי הפציעה מלווים עד היום". תהילה כהן כילדה לאחר הפציעה עם האב, הרב אופיר כהן

הרגיש נורא. חוסר צדק משוע. יש פה צד אישי וצד לאומי. ברמה האישית ברור שרצינו להישאר איפה שגדלנו, באותו מקום ועם אותם אנשים. גם ברמה הלאומית הבנו שזה לא הדבר הנכון לעשות. באופן אישי המחשבה הייתה שגם הקרבנו משהו, שכבר שילמנו מחיר כבד כדי לחיות פה, ואז באים ואומרים לנו: עם כל הכבוד, יאללה תצאו מפה. זה היה תסכול על גבי תסכול", היא משתפת בכאבה. יום הגירוש היה טעון באופן מיוחד. לבית משפחתה, שהייתה נפגעת טרור, אישר הפיקוד הצבאי שלא ייכנסו חיילים. "הם לא באו אלינו הביתה. במהלך היום היינו בבית ובכיתי המון. אחרי שהיישוב התרוקן הגענו עם כל המשפחות השכולות והפצועים לבית הכנסת ועשינו יחד טקס פרידה עצוב. אחר כך נסענו ברכב שלנו החוצה מהיישוב".

מה מרגישה ילדה ברגעים הדרמטיים ההם? "המון צער. היה בכי ודמעות. אני רואה את כל המבוגרים סביבי עצובים והתחושה הייתה תחושה של חורבן. כבר אז את מבינה שזה עצוב בכל היבט, לאומי ואישי".

חלפו מאז 20 שנה. את עוד מתגעגעת לגוש?

"מאוד. לבית שגדלתי בו, לנוף, לאווירה. למרות שהיה מפחיד לגור שם, אני הכי מתגעגעת סתם ללכת בחוץ, להסתובב בין הבתים ולהרגיש בבית".

את חושבת שהגירוש שינה לך משהו בחיים?

בגוש קטיף הייתה מדהימה. חיינו בטוב. לא ידענו שזה מסוכן. לא זכור לי שהבנו שאנחנו גרים במקום מסוכן. אחרי הפיגוע ותקופת השיקום בגבעת שמואל חזרנו לגור בגוש לעוד שלוש שנים עד הגירוש, כשאני כבר יודעת על בשרי את המחיר הכבד של המגורים שם", היא מדגישה. "גדלנו בתודעת שליחות ש'אנחנו המגן של המדינה'. הייתה שם רוח גדולה וחיינו את זה בטבעיות. אבל יחד עם זאת, אחרי הפיגוע החיים בגוש היו בשבילי בשני קטבים. מצד אחד פסטורלי בטירוף וכיף, וחברים טובים, והבנה שאנחנו עושים משהו גדול, וחלוציות, ואווירה כזאת נעימה וחמה, ומצד שני המון פחד וחשש".

המשכת לנסוע לבית הספר באותה הסעה ובאותו מסלול?

"אחרי הפיגוע פתחו בית ספר ביישוב עצמו. אבל בכל פעם שיצאתי מהיישוב או נכנסתי אליו ועברתי במקום הפיגוע, זה היה לגמרי לא קל. נראה לי שהיו פעמים שהרגשתי פחד ופעמים פחות".

"בכי, דמעות ותחושת חורבן"

חמש שנים אחרי הפיגוע, כשהייתה בת 13, התרחשה טראומה נוספת בחייה של תהילה - הגירוש מגוש קטיף, והיא נאלצה יחד עם משפחתה להיעקר מחייה ומבית ילדותה. "זה

שילה ביטון, בן שבע בגירוש: "זו התרגשות גדולה לחזור לגוש ולזכות להילחם פה. מצד שני, יש תסכול אדיר למה היינו צריכים לעבור את כל התסריטים האלה, שהיו ידועים מראש. אלה מחירים שכולם התריעו שנשלם בעקבות גירוש יהודים מביתם. ומצד שלישי, יש אמונה חזקה בצדקת הדרך. אני אומר: חבר'ה, זה המקום שגדלתי בו, שגורשנו ממנו, ויש לנו את כל הזכות שבעולם לחזור לשם. אנחנו מחויבים לזה"

הביטחוני, פיגועים ומרגמות, ובמיוחד אחרי שאבא שלך נרצח בפיגוע, זה משהו שמלווה אותך כל הזמן".

שילה ביטון, בן 28, גר כיום בכרם רעים, יישוב קהילתי בגוש טלמונים שבבנימין. הוא נשוי לאלירז ואב לארבעה ילדים, סטודנט ללימודי הנדסאי בניין באוניברסיטת אריאל, ואמור לסיים השנה את התואר, "בתקווה שהמילואים יאפשרו". במקביל הוא עובד באתר בנייה ביישוב.

את ילדותו העביר ביישוב כפר דרום. חמישי מתוך שישה אחים. "הילדות בגוש מבחינתי הייתה חלום, ממש גן עדן".

אבל באותה נשימה אתה מספר שאבא שלך נרצח שם בפיגוע.

"זה בהחלט היה חלק מהילדות שלי, אבל בתור ילד החיים היו טובים. אולי כילד אתה פחות חווה את האיום ואת הסכנה הביטחונית, בניגוד למבוגרים. לכן כילד החיים שם היו באמת מתוקים וכמעט נטולי דאגות. אני זוכר מרחבים, חברים טובים ושכולם מכירים את כולם. היינו מסתובבים, עוברים מבית לבית. באמת גן עדן של ילדות".

בזמן הגירוש הוא היה בן שבע וחצי, ובדיוק סיים כיתה א'. "בתקופה שלפני הגירוש התחילו להגיע קרובי משפחה לגור אצלנו. התחילו דיבורים רציניים על תוכנית שהולכת ומתקמת לגירוש".

הבנת את הסכנה של הגירוש, או שאלה היו רק דיבורים של גדולים?

"בהחלט ידענו על זה. זה היה בשיח. למרות זאת, באותו קיץ בנינו מחנה מושקע ומבחינתנו - היה לא תהיה. ידענו שיש דיבורים על גירוש, אבל החיים ממשיכים כרגיל. זה גם מה שההורים שידרו לנו".

ואז ביום חמישי, י"ג באב תשס"ה, יום הגירוש מכפר דרום, התייצבו חיילים בשעת בוקר בביתו. "שנה או שנתיים לפני כן הכנסנו לבית הכנסת בכפר דרום ספר תורה לעילוי נשמת אבא, אז סיכמנו עם החיילים שאנחנו נשארים ביישוב עד הערב כדי להוציא את ספרי התורה. בדיוק גם חנכו בית כנסת חדש בכפר דרום על שם הנרצחים של היישוב, אז בתור משפחה שכולה קיבלנו אישור מיוחד להישאר ביישוב עד הלילה. במשך היום אני בעיקר זוכר את עצמי מסתובב בין הבתים והשבילים של היישוב, מסתכל על מה שקורה".

אתה רואה אימהות של חברים שלך מתמוטטות ומחזות קורעי לב, מה אתה חש?
"היה תסכול גדול. היו לנו שם ויכוחים עם חיילים בחצר שלנו. אני זוכר שצעקתי לעברם: 'אתם

מציאות שאין יותר ערבים בעזה, נקודה. זה בסיסי. הם רוצים לכבוש ולהשמיד אותנו? אז אסור לוותר להם. לא חלק ולא חלקית, חייבים לעשות דברים מהשורש ולמגר את הרוע הזה אחת ולתמיד, ואז עם ישראל ישוב לשם וניטע שורשים מחדש".

להיפרד מאבא בפעם השנייה

גם שילה ביטון חווה על בשרו את מחיר החיים בגוש קטיף. כשהיה בן שלוש אביו גבי (גבריאל) ביטון הי"ד נרצח בפיגוע אוטובוס הילדים בכפר דרום. שילה זוכר בעיקר את החלל הגדול שנפער מאז בחייו. "כשאבא שלי נרצח הייתי בן כמעט שלוש. את יום הפיגוע לצערי אני לא זוכר ומאבא יש לי זיכרון ממש קלוש, אבל את החסר שלו אני בוודאי זוכר. בוא נגיד שהיו למשל רגעים בגן, שנה ושנתיים אחר כך, שהוא לא היה והחוסר שלו היה מאוד נוכח בשבילי. גם גדלנו בתוך סיטואציות לא קלות של החמרה במצב

מיד את הגוף שלי מגיב לטראומה. אני חושבת שכל עם ישראל היה בכאב נוראי, אבל כשאתה יודע מה זה, זה יותר קשה", היא אומרת. "היום, יותר מ-600 ימים אחרי, קשה לי לראות שאנחנו לא מחסלים ומשמידים את האויב האכזר הזה עד הסוף. אני חושבת שאנחנו כציבור דתי-לאומי צריכים להיות יותר מחוברים לאמת שלנו ולהבהיר לעולם שצריך למגר את הרוע הזה מהשורש ובשום אופן לא לעצור באמצע. אנחנו כמגזר צריכים פחות להגיד אמן למה שאומרים לנו. המסר שלי הוא להתחיל לדייק את מה שאנחנו מאמינים בו בכל העוצמה, ופשוט לזקוף את הראש".

את חושבת שיכולנו למנוע את הגירוש?
"לא יודעת לגבי העבר, אבל עכשיו אני מדברת במבט קדימה. מה שמשנה זה איך אנחנו עכשיו פועלים לתיקון עולם, ואיך אנחנו לא מרפים ונלחמים ברוע עד הסוף".
אם מחר מבשרים שאפשר לחזור ולהתיישב בעזה, את חוזרת?
"הסיפור עם עזה חייב להיות חד-משמעי,

"כמובן שהפיגוע והגירוש היו אירועים משמעותיים בשבילי. כל דבר שאתה עובר בחיים משפיע על מי שאתה. גם החיים בגוש העניקו לי המון. קודם כול גדלנו בסוג של תמימות כזאת, ובהמון עוצמה. היינו מוקפים בהון אנושי והמון רוח ואמונה ועוצמות של חיים, וחיות ועשייה, וחיוניות וחיוניות", היא מתארת בהתלהבות את החיים בגוש. "היו שם המון כוחות חיים".

כיום תהילה, בת 33, גרה בירושלים, עובדת סוציאלית במקצועה ועוסקת בנוער בסיכון בעיריית ירושלים.

בנוסף לכך היא מתנדבת בעמותת 'הצעד הבא', שמהווה בית לקטועי הגפיים בישראל. **בעקבות מלחמת חרבות ברזל יש המון פצועים קטועי גפיים. יש לך אינטראקציה עם חיילים ופצועים מהמלחמה?**

"מה שעוזר לי בחיים זאת עשייה. זה מה שמחיה אותי. במלחמה נפגשתי עם קטועי גפיים. יש כמאה פצועים מהמלחמה קטועי ידיים ורגליים, אזרחים וחיילים. אני הולכת אליהם, מדברת איתם ומשתפת אותם בניסיון האישי שלי".

מה את אומרת להם?

"בגדול אני מספרת את הסיפור שלי וזה מספיק. לפעמים זה פשוט להיות, בלי מילים. אני מאמינה שלעצם הלהיות שם יחד בקושי יש ערך בפני עצמו. אני לא באה לעודד, אני באה להיות. גם לי אחרי 20 שנה לא קל לקום בבוקר ולשים את הפרוטזות", היא מדגישה. ב-7 באוקטובר, כשהחלו להתפשט השמועות על הטבח בדרום, היא לא מצאה לעצמה מנוח. "זה היה נורא. קודם כול, בגלל שאני יודעת מה זה לחוות תופת. הרגשתי

צילום: אמנון תם

"קרעתי את החולצה ומיררנו בבכי, הייתה תחושה כזאת של סוף". ילדי משפחת ביטון (משמאל) נפרדים מבית הכנסת בכפר דרום

לא מאמינים במה שאתם עושים, אז למה אתם עושים את זה? זה הרגיש חוסר צדק. ואחרי שאבא שלי נרצח הנה עוד פעם שבר בחיים שלך ואתה ילד קטן, רק בן שבע. זה היה באמת אירוע מורכב מאוד", הוא נאנח. "ככה עבר היום, ובערב התכנסנו בבית הכנסת עם ספרי התורה. אני זוכר את עצמי קורע את החולצה וממרר בכי. רואה את אמא בוכה, את אחי, את הרב של היישוב, וכל המשפחות שנשארו לסוף היום". הרגעים האחרונים בבית הכנסת נחקקו בליבו. "אני ממש זוכר את הרגעים האלה בבית הכנסת. מוציאים את ספרי התורה, וכולם יושבים ומבינים שזה אשכרה קורה. אבד לי הסנדל באותו לילה. לילד זו גם חוויה. הייתה איזו תחושה כזאת של סוף", הוא משתף.

עיקר הקושי היה להתנתק מהנופים והאנשים שקישרו אותו לאביו המנוח. "היה בי עצב גדול. הרגשתי שזו עוד פרידה מאבא, כי בסוף זה המקום שהוא חי בו ואתה גדלת בו, ושכל האנשים בו הכירו אותך, ואלה השבילים שהוא הלך בהם, ושאתה הלכת בעקבותיו. בסוף זה עוד משהו חי ממנו שנותר בך - ולהתנתק מכל זה זו סיטואציה קשה מאוד. זה מגביר את הקושי שגם ככה קיים". ההליך הטראומטי של הוצאת גופתו של אביו מבית העלמין בגוש במסע לווייה נוסף, כמו יתר מתי גוש קטיף, נחסך ממשפחתו כי הוא נקבר בבית העלמין בירוחם, עיר הולדתו. "מבית הכנסת צעדנו לכניסה ליישוב, למקום הפיגוע של אבא. הוקמה שם אנדרטת

וחצי, ואז עברנו עצמאית למבוא חורון. הייתי תלמיד בכיתה ד' כשהגענו לשם".

בעצם התנתקתם מהקהילה של כפר דרום? "קהילת כפר דרום התחלקה לשלושה: משפחות שעברו לשבי דרום, משפחות שעברו לנטע בחבל לכיש ומשפחות כמונו שהתפזרו עצמאית לכל עבר".

וזה היה קשה, או שילדים משתלבים מהר ושוכחים מהכול?

"בהתחלה היה קשה כי היינו חמישה חברים שגדלנו יחד מלידה ועברנו את הכול יחד, ונאלצתי להיפרד מהם. אבל בסוף אתה משתלב במקום החדש וממשיך הלאה. זה אולי כוח של ילדים".

ואז הגיע 7 באוקטובר. "בסביבות חמש בצהריים אני מקבל טלפון ועולה צפונה לבסיס. אנחנו מתארגנים שם, וכעבור שבוע אומרים לנו שאנחנו יורדים לעזה. אחרי שלושה שבועות של אימונים בצאלים אנחנו נכנסים לעזה. זה היה בתאריך כ"ב במרחשוון, היום שבו אבא שלי נרצח. ממש באותו יום, 23 שנה אחרי, נכנסנו חזרה לעזה", הוא מתאר את הרגע ההיסטורי מבחינתו. "זה היה מטורף פעמיים - גם לחזור לגוש, למחוזות ילדותי, לדרך ברגליים על האדמה הזאת, וגם בדיוק ביום הרצח של אבא. זו הייתה סגירת מעגל מטורפת. בכל התקופה הראשונה, בסבב הראשון שלנו, היינו על אדמת נצרים. הרב של הגדוד יצר קשר עם משפחה מנצרים והבאנו את ספר התורה שלהם לחיילים. זה היה חיבור עוצמתי לאדמת הגוש".

זו האדמה שגדלת עליה ונעקרת ממנה

דבורה מלכיאל (רייש), בת 13 בגירוש: "יש כאן מורשת חשובה שמועברת לדור הבא, ואני חושבת שהיום ילדי גוש קטיף צריכים לעמוד ולספר את הסיפור שלהם בצורה יותר נוכחת בציבוריות הישראלית. אולי דווקא היום, כשיש מציאות מורכבת כל כך לעם ישראל, אנחנו צריכים לבוא ולהגיד: היינו במקומות קשים וקמנו. תאמינו בעוצמות של הדור הצעיר"

צילום: דאניל סבטיר

צילום: באדיבות התצלומת

"גם כילדים ידענו להגיד שאנחנו חלק מתהליך גדול". דבורה מלכיאל כילדה בעצמונה, בהכנת שלט מחאה

קשה - מה היית אומר לו?

"שבסופו של דבר בתור יהודים מאמינים אנחנו צריכים להסתכל בפרספקטיבה רחבה יותר של נצח. כמוכן שזה כואב ועצוב, וזה עוד יותר כואב שאלה טעויות שממשלת ישראל עשתה כמו ידיה. לעזוב את האדמה הזאת, שאנחנו נמצאים שם עוד מימי אברהם אבינו, וממש לאורך כל הדורות, ועצוב ששוב ושוב אנחנו מאבדים אותה ומשלמים בחיי אדם. אבל בסוף, בפרספקטיבה רחבה, צריך להאמין שהגאולה בוא תבוא ונזכה לגאולה שלמה. ברוך ה' שאנחנו זוכים להיות חלק מזה".

לשילה חשוב לציין כי לא מדובר רק במשאלת לב רחוקה לשוב לגוש קטיף, אלא בתנועה שמתעוררת בעם: "זו לא סתם אמירה מהשפה ולחוץ. יש מטה של תושבי הגוש בשם 'שבים ומנצחים', שמוכנים עכשיו לחזור לחבל עזה וליישב את אדמת אבותינו שממנה גורשנו. אנחנו לא מוותרים על זה לרגע ותמיד חולמים לחזור לשם. הם בעשייה גדולה מתחת לפני השטח בתפילה שהעמל שלנו יישא פרי".

אולי זו גם המשמעות שעומדת מאחורי הלחימה שלך בעזה?

"בוודאי. פרט לתחושת השליחות והרצון לבער את הרוע שהתגלה כאן בשמחת תורה והצורך בשמירה על ביטחון המדינה, כל אלה מבחינתי מובילים לקומה הבאה והיא התיישבות בחבל עזה", הוא מדגיש. "גם מבחינה אסטרטגית וגם כמוכן מבחינה ציונית-התיישבותית, אנחנו נדרשים לחזור לאדמה שממנה גורשנו".

"האידאולוגיה חזקה מהגירוש"

דבורה מלכיאל (רייש מהבית), בת 33, נשואה לדני, איש קבע, ואמא לשישה ילדים, היא תושבת קיבוץ שומריה בצפון הנגב. דבורה הייתה ילדה בת 13 בעת הגירוש מביתה שבגוש קטיף. היא נולדה וגדלה בעצמונה וכיום עובדת במשק הקיבוץ. "אני השביעית מתוך 11 ילדים, בלי עין הרע. הילדות שלי הייתה בין האינתיפאדות, כשעוד היה יחסית

שורשים - זה היה בשבילי וואו", הוא מדגיש. "אחרי 20 שנה זה היה מטורף".

על השיבה לגוש קטיף הוא עדיין חולם. "אני מאמין שזה יכול לקרות, זו רק שאלה של אם ועד כמה ירצו. הלוואי שנקבל כעם את ההחלטות הנכונות, כי אין דרך אחרת. פרט להתיישבות ולציונות, גם מבחינה אסטרטגית וביטחונית אין דרך אחרת", הוא פוסק בנחרצות. "זה או אנחנו או הם. ראינו איך כשנתנו להם את כל חבל עזה בגירוש זה לא עזר ולא הביא לשום שלום מדומיין. הם רוצים שלא נהיה פה. הם רוצים שלא נהיה בתל אביב או בחיפה. ועצוב שמבינים את זה רק אחרי עוד מכות ועוד רציחות".

לו אתה היום רואה את הילד הקטן שהיית, בן שבע וחצי, בוכה בבית הכנסת באותו יום

היא מסכמת את הרציונל החינוכי. "הם לא פחדו מהתמודדות עם מורכבות, ולהביע ולשתף בתהיות. אני זוכרת איך כשאריק שרון קיבל שבץ מוחי אחרי הגירוש, שאלנו האם להתפלל 'מי שבירך' לרפואתו. היו איך-סוף דילמות ושאלות שלא חששנו לדבר עליהן", היא מדגישה.

"המשבר הזה של הגירוש היה בשבילי שיעור של מה זה חבלי לידה של גאולה. ובתור ילדה זו הייתה הפעם הראשונה שהבנתי שבלי להסתכל על הנצח של עם ישראל אנחנו לא נשרוד, ואם אני לא אחבר את השבר הזה למהלך גדול יותר - אני לא אדע להתמודד עם זה".

את זה חשבת כילדה?

"אני לא יודעת אם ידעתי להגדיר את זה במילים האלה, אבל גם כילדים ידענו להגיד שאנחנו חלק מתהליך גדול, ושנחנו לא יודעים למה הקדוש ברוך הוא עושה את זה".

לא היה בך כעס?

"יש לפעמים תסכול. למשל, העובדה שבעלי, יליד ירושלים, יכול לעשות לילדים שלנו סיור בבית שהוא גדל בו. תראו, פה גדלתי, פה היה בית הספר שלי. אני לא יכולה לעשות את זה לילדים שלי, רק בתמונות. וכן, זה מאוד חסר", היא נאנחת. "מצד שני, באותה נשימה אני אומרת שהגאווה שיש לילדים שלי על כך שאמא שלהם הגיעה מגוש קטיף היא מרגשת. יש כאן מורשת חשובה שמועברת לדור הבא", היא אומרת בהדגשה, "ואני חושבת שהיום ילדי גוש קטיף צריכים לעמוד ולספר את הסיפור שלהם בצורה יותר נוכחת בציבוריות הישראלית. אולי דווקא היום, כשיש מציאות מורכבת כל כך לעם ישראל, אנחנו צריכים לבוא ולהגיד: היינו במקומות קשים וקמנו. תאמינו בעוצמות של הדור הצעיר." ●

אבל את היית רק ילדה.

"בתור ילדים הרגשנו שאנחנו בסוג של מחנה קיץ ארוך שלא נגמר. זאת הייתה התחושה. וגם אחר כך היו סעודות שבת משותפות ופעילויות. דווקא אני חושבת שכילדה זו התמודדות קלה יותר מאשר כהורה, שכל כובד האחריות עליי", היא מחדדת. "במבט לאחור אני אומרת: וואו, איך אמא שלי עשתה את זה. אין טיפת פרטיות, כל מה שאת אומרת - כל האוהל שומע, את צריכה לדאוג לילדים הקטנים שלך, ואת בסביבה בלי תנאים מינימליים. אין לי מושג איך הם עשו את זה. כמעט שמונה חודשים היינו שם עד שעברנו לשומריה והתחלנו פרק חדש בחיים".

בפרספקטיבה לאחור, מה הילדות שלך בגוש והגירוש עיצבו בך?

"אני תמיד אומרת שזה היה מבחינתי השיעור הכי גדול בחיים לאיך ההורים מעצבים את החוויה של הילד. מה שההורים ישרו, זה מה שהילד יקלוט. הם הסבירו לנו את המהלך הגדול ואת גודל האמונה והאידאולוגיה. כל הזמן תיווכו לנו את הדברים. נתנו לנו להרגיש שמה שאנחנו עושים זה חשוב. וכשאתה גם רואה את ההורים שלך מחוברים לגודל השעה וכשאתה שומע אותם מדברים וחיים את זה, אתה מבין שזה לא סתם דיבורים, זה אמיתי".

כילדה שאלת שאלות?

"בוודאי, היה לנו כל הזמן שיח על הדברים. היינו ילדות בכיתה ז', והשיח בינינו היה האם החייל שמוציא אותי מהבית הוא רשע או לא, האם אורזים או לא, האם אמשך לאהוב את המדינה. וההורים שלנו לא נתנו לנו סתם לטבוע באמירות האלה, אלא הם הסבירו לנו את המשמעות של הדברים. הגירוש הכריח אותנו להיפגש עם אידאולוגיה שלא מפחדת להתמודד עם מורכבות וזה מה שהציל אותנו",

או לא לארוז. בתור ילד אתה מבין שיש כאן מורכבות. אמא שלי נורא רצתה לארוז כמה דברים, ואח שלי לא רצה לראות ארגזים בבית, זה היה לו קשה. אני זוכרת את השיח הזה אצל הגדולים".

ואז החיילים מגיעים הביתה לפנות אתכם.

"הגיע אלינו הביתה בכיר מהמשטרה. האחים הגדולים שלי דיברו איתו והיה בכי. ואת עומדת שם, ומבינה שאת ברגעים גדולים. את עטופה במשפחה ובאמונה גדולה, ובתיווך של המציאות שהוא קריטי", היא מסבירה. "אני חושבת שההורים שלי היו גיבורים. גם ברגעים כאלה דרמטיים הם הצליחו לשדר לנו אמונה וביטחון. גם כשאמא שלי בכתה, ידענו שבסוף יהיה לנו איפה לישון. זו הייתה אמונה פנימית, לפחות אצלי. ידעתי שיהיה בסדר".

מהבית הם צעדו להתכנסות בבית הכנסת. "ערכנו שם טקס פרידה. אני לא כל כך זוכרת את זה, אבל כשאני צופה בסרטונים משם, בדיעבד, אני אומרת: אילו עוצמות היו שם", היא אומרת בהתפעלות. "רגע מיוחד של עוצמה גדולה שחווייתי היה בהבדלה של השבת האחרונה שלנו בבית. הרב חנן פורת הגיע אלינו הביתה להבדלה, ואני זוכרת ששרו שם 'צווה ישועות יעקב', והרגשתי כאילו האנשים קורעים את שערי שמיים".

מהכינוס בבית הכנסת הם עלו לאוטובוסים, אבל היעד לא היה בתי מלון זמניים אלא מתחם מיוחד בשם "עיר האמונה", האנגר תעשייתי בפאתי העיר נתיבות שהקימו כמה ממשפחות היישוב עצמונה. במשך שמונה חודשים הם התגוררו שם.

לעבור מבית פרטי למאהל עם עוד עשרות משפחות באפס פרטיות, אלה לא תנאים שהיית רגילה אליהם.

"ככה זה כשיש משימה. אתה פשוט לא רואה ימינה ושמאלה".

שקט. הערבים חיו לידינו. אבא שלי היה קבלן והעסיק אותם. היינו נותנים להם נעליים ישנות ובגדים שאנחנו כבר לא צריכים", היא מתארת חיים אחרים לצד תושבי עזה. "כילדים, הייתה תמימות מאוד גדולה. בכל יום שיש, כדי שלנו יהיה כיף ולאמא יהיה שקט בהכנות לשבת, אבא היה לוקח אותנו לים. היינו נמצאים בחוף במשך שעות ונהנים. גדלנו בים", היא אומרת בגעגוע.

"כשפרצה האינתיפאדה, אנחנו כילדים ידענו שאנחנו חיים במציאות ביטחונית לא רגילה והרגשנו גיבורים, אבל במיוחד לפני הגירוש נפל לנו האסימון כמה אמונה ואידאולוגיה יש במקום הזה", היא מדגישה. "לאורך הילדות ובמיוחד סביב הגירוש היינו ילדים שפגשו מציאות שדרשה מהם להכיר במורכבות של האידאולוגיה על בשרם".

למה את מתכוונת?

"קיבלנו שיעור לחיים. הבנו שהחיים הם לא שחור-לבן ושיש מחירים ואפילו מחירים כואבים. למדנו שלא תמיד מנצחים, אבל זה לא אומר שאנחנו נישבר וזה לא אומר שהצדק לא איתנו. למדנו שהאידאולוגיה שלנו חזקה יותר מאירוע זמני כזה או אחר, כולל גירוש נורא מהבית".

מה את זוכרת מיום הגירוש?

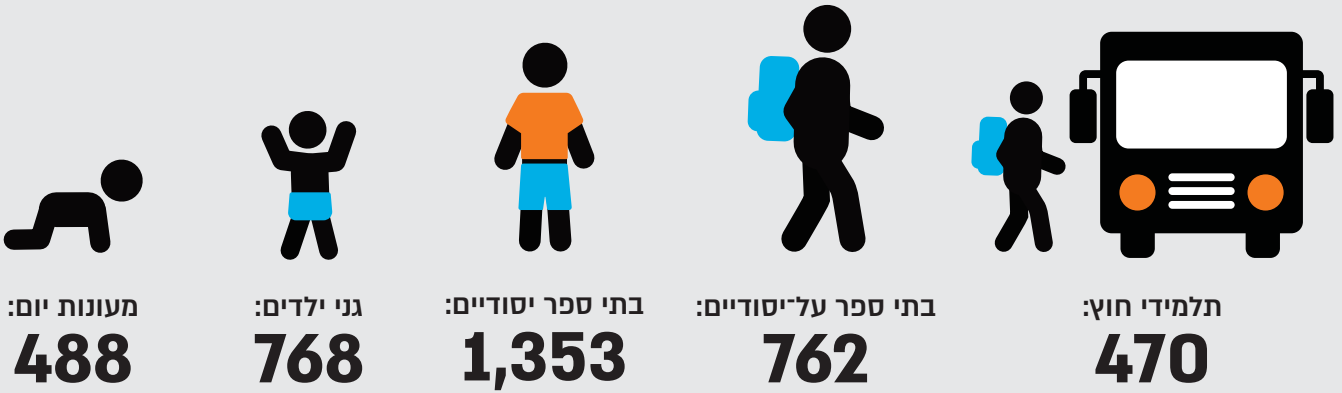
"היינו היישוב הכמעט אחרון שפונה מהגוש. בתשעה באב אחר הצהריים נסענו אחותי ואני עם אמא שלי לסיבוב פרידה מהגוש. ידענו שזה נגמר, ורצינו להסתכל למציאות בעיניים".

לא האמנתם עד הרגע האחרון ש"היה לא תהיה"?

"בתשעה באב ובימים שאחרי ראינו שזה אכן קורה. זו דוגמה להתמודדות עם ההבנה שהחיים מורכבים. אני לא יודעת אם הבנתי בדיוק את כל הוויכוחים שהיו בזמנו בין המבוגרים, אבל ידעתי שיש דיון האם לארוז

ילדים במספרים

פילוח ילדי גוש קטיף לפי מוסדות חינוך בזמן הגירוש

*המספרים המובאים כאן מבוססים על נתונים רשמיים שרוכזו במחלקת החינוך של המועצה האזורית חוף עזה, שבראשה עמד מוכי בטר. נתונים אלה יש להוסיף עשרות רבות של תינוקות עד גיל שלושה חודשים ויותר, שלא נכללו במסגרת רשמית.

צילום: מאיר אליפור

מלכיאל לרנר

58

נשוי לעפרה, אב לארבעה

תושב ירושלים

מלווה פצועי צה"ל ונפגעי טרור ברחבי הארץ

התחלה// נולד בקריית שמונה בשנת 1967, בן ראשון אחרי שתי בנות. כשהיה בן שלוש, אחרי שנולד אח נוסף, ההורים החליטו לחזור לירושלים, בה נולדו ארבעה אחים נוספים.

אבאמא// יואל ושרה לרנר ז"ל, שניהם ילידי ארצות הברית שעלו ארצה והכירו באוניברסיטה העברית בירושלים. "אחד הדירקטורים באוניברסיטה הזמין אותם לסעודת שבת משותפת, שבמהלכה הציע להם למסד את הקשר". יואל עסק בתרגום וכן היה מורה לאנגלית, עברית ומתמטיקה. בנוסף לכך חקר לעומק את נושא הר הבית והיה פעיל בתחום. שרה הייתה עקרת בית שגידלה את שמונת הילדים. "הייתה אומנית בנשמתה". לקריית שמונה עבר הזוג הצעיר עם מינויו של האב למנהל בית הספר 'המתמיד'.

התאונה// תחילת ילדותו עברה עליו בשכונת גבעת מרדכי, ובהמשך עבר עם משפחתו לרובע היהודי, בו התגוררה המשפחה יותר משלושים שנה. עד גיל תשע למד בבית הספר הממלכתי דתי בגבעת מרדכי, עד שנפצע בתאונת דרכים קשה. "זה קרה בשבת חנוכה. הזיכרון שלי נפגע, אבל ממה שידוע - שיחקתי כדורגל עם ילדים ליד מחסום שמונע כניסת רכבים בשבת בכניסה לגבעת מרדכי. איכשהו כנראה המחסום נפל עליי. עשרה ימים הייתי מחוסר הכרה. הרופאים לא נתנו לי הרבה סיכויים לשרוד".

שיקום חלקי// אחרי עשרה ימים התעורר בהדסה עין כרם עם פגיעת ראש קשה ורגל מרוסקת. "עברתי תקופה ארוכה של שיקום פיזי. שיקום נפשי לא היה לי, ולא שמו על זה דגש כל כך. הלכתי לאיבוד. בחטיבת הביניים למדתי במחזור הראשון של קריית נוער, אבל הייתי ילד בעייתי. סילקו אותי משם ועברתי לישיבת נעם". בכיתה ט' למד בישיבה לצעירים. "אחי קפץ כיתה ואני נשארת כיתה, אז היינו בכיתות מקבילות. אבל לא החזקתי שם מעמד, נשרתי והתגלגלתי ברחובות".

על מדים// משלא מצא את עצמו באף מסגרת חינוכית, עבד בעבודות מזדמנות עד הגיוס. "בגלל הפציעה, הפרופיל שלי היה נמוך". בהתחלה שובץ בחיל האוויר, ובהמשך הועבר לשרת במחנה שנלר כפקיד במחלקת הבינוי. "לא הייתי מכוון בכלל מבחינת נפשית. חייתי בלי תוכנית. מבחינתי 19 שנה הלכו לאיבוד. לא חשבתי על העתיד. היו לי שאלות אמוניות: למה זה קרה לי? למה החיים שלי נדפקו? היום אני יכול לומר שהפציעה שלי היא המתנה הכי גדולה שקיבלתי בחיים. אז לא חשבתי כך". אחרי השחרור מצה"ל, השלים את הלימודים בבית הספר מיטשל, אך יצא משם בלי תעודת בגרות. "בורא עולם הוביל אותי במסלול מיוחד ומאתגר".

"זץ" לנשמה// המפנה חל בגיל 28. "זה היה בשנת 1996, שמעתי על פיגוע באוטובוס קו 18 ברחוב יפו. הייתה שם פצועה קשה, חובשת מג"ב בשם דנה שמשון. היא ישבה שלושה ספסלים מאחורי הנהג ומעל מכל הדלק. בפיגוע היא נכוותה קשה מאוד וחשבו שהיא כבר לא בחיים. רק כשפינו את הגופות, גילו שלאחת מהן יש דופק. זאת הייתה דנה. בהתחלה לא הצליחו לזהות אותה וכינו אותה 'האלמונית'. הסיפור הזה נגע לליבי, הגעתי לטיפול נמרץ ופגשתי את המשפחה הכאוּבה. הצגתי את עצמי כ'אחד שאכפת לו', סיפרתי להם את הסיפור שלי ואמרתי להם שאם אני יצאתי מזה, אני מבטיח לכם שגם דנה תצא מזה. הם התרגשו מאוד ורציתי לקבור את עצמי באדמה, מי אני שאבטיח להם דבר כזה?"

הפחדים, הכאבים וכל מה שחוסם אותם בחיים. במקום שישבו מול פסיכולוג ויתלבטו מה לשתף ומה לא לשתף, כאן הם יכולים לשתף הכול. אני מסביר להם שכשהם מוציאים הכול למחברת, הם שולטים בטראומה והטראומה לא שולטת בהם. הוא חוזר אחרי חודשיים ובישר שהתארס".

הכול בראש// "כשאני מגיע לבקר פצועים, אני אומר להם 'איזהו עשיר השמח בחלקו' - עשיר ראשי תיבות: עניים, שיניים, ידיים, ראש. אם הראש בסדר והוא שולט בנכות, השמייים הם הגבול. פגשתי המון קטועי רגליים על כיסאות גלגלים שעושים סקי באלפים ושוחים. לעומת זאת, עם שתי ידיים ושתי רגליים - אני לא יודע לשחות או לעשות סקי. מי מאיתנו הנכה?!"

השראה לחיים// כדי לא להתקבע בתודעת הנכות ולמצוא תעסוקה מתאימה, גילה לאחרונה את עולם ההרצאות. "התחלתי להעביר שיחות השראה והעצמה, שבהן אני מספר סיפורים מדהימים של פצועים שהשתקמו, ונותן טיפים ותובנות משנות חיים על התמודדות עם כאבים ופחדים. עד שההרצאה שלי תעלה על המסלול, בינתיים מצאתי עבודה בליווי אדם מבוגר בביתו, ורק אחרי העבודה אני נוסע לבתי החולים".

רכב נשיאותי// מתפלל קבוע מדי בוקר

אחוזים מהאנשים עמדו ועצמו עיניים, שמתי להם ידיים על הראש ובירכתי אותם בברכת כהנים. התור אצלי היה הכי ארוך. לקוח אחד ביקש ברכה לזיווג הגון. אמרתי לו: אני כהן, לא קוסם. אבל הוא חזר אחרי חודשיים ובישר שהתארס".

משפחה// משתדל להגיע לבקר ב־24 השעות הראשונות מאז הגעת הפצועים לבתי החולים. "היום יש לי כבר אנשי קשר פה ושם, אבל בעבר הייתי עושה עבודת נמלים ועובר בין המחלקות. כשאני מגיע, אני מציג את עצמי, מקריא ברכה שכתבתי, מוציא דגל ישראל מהתיק ומצדיע לחייל הפצוע. לאחר מכן אני מבקש את שמו ושם אמו, כדי שאוכל להתפלל עליו בירושלים. בהמשך אני שואל אותו: יש לך משפחה בהר חומה? ב־99 אחוזים מהמקרים התשובה שלילית, ואז אני מעדכן אותו: עכשיו יש לך. אם אתה צריך משהו - תתקשר. לאחר מכן אני משתדל לבוא לבקר פעם בשבוע".

מטראומה למטאור// בשלב מתקדם יותר, בדרך כלל במהלך השיקום, הוא מעניק לפצועים מחברת שעליה כתוב "המטאור שהצליח לקום". "כמוכן שהמחברת מיועדת לעיניהם בלבד. אני אומר להם שיכתבו בעמוד הראשון את שם הפציעה ושיכתבו אותה במילים שלהם. בעמוד האחרון אני מבקש מהם לכתוב מה החלום שלהם, איפה הם רוצים להיות עוד חמש שנים מהיום. באמצע אני מבקש מהם לכתוב את כל

שליחות// מאז, כמעט בכל יום ליווה את דנה ומשפחתה בבית החולים. "אחרי שנה וחצי היא התחתנה. בחתונה בכיתי, גם בגלל התהליך שדנה עברה וגם כי קיבלתי חותם שמצאתי את השליחות שלי בעולם: ללוות פצועים. לא פעם הייתי יוצא לבקר פצועים גם בשבתות. מהבית ברובע היהודי הייתי הולך ברגל דרך שער שכם מחופש לתייר, כדי לבקר פצועי צה"ל בבית החולים הדסה הר הצופים. משם המשכתי לביקור חולים, שערי צדק ועד להדסה עין כרם".

משרה מלאה// כבר 30 שנה שהוא מלווה פצועי צה"ל ונפגעי טרור בכל בתי החולים בארץ. בחמש השנים האחרונות העיסוק הצדדי הפך למשרה מלאה. "אחרי 12 שנים שעבדתי כמנקה רחובות בעיריית ירושלים, ושלוש שנים שעבדתי כקופאי באושר עד, לפני כחמש שנים ביטוח לאומי מצא אותי עם נכות של מאה אחוז אובדן כושר עבודה בגלל בעיות בכלי הדם ברגל, כך שאני לא יכול לעבוד בעמידה או בישיבה".

מבצע בחינם// במהלך שנות עבודתו כקופאי באושר עד, ביקש למצוא אפיק נוסף שבו יוכל לתרום לעם ישראל וכך החליט על מבצע 'אהבת חינם בחינם'. "מכיוון שאני כהן, כל לקוח שהיה מגיע אליי לקופה - הייתי מעביר את כל המוצרים שלו, ואז שואל אותו: שמעת על המבצע? 'איזה מבצע?' היו מתעניינים. אהבת חינם בחינם - אני כהן ואני רוצה לברך אותך. 98

השבוע בתלמוד ישראלי

סדר נזיקין | מסכת עבודה זרה

דף כ"ה - ספר הישר

כאשר יהושע בן-נון נלחם באמוריים בארץ ישראל, עמדה השמש ולא שקעה שעות ארוכות, כדי שלא ירד הלילה והוא יאלץ להפסיק את מלחמתו בהם בחושך: "וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו הלא היא כתובה על ספר הישר".

החלק הראשון מובן: השמש והירח עצרו, עד שיהושע נקם את נקמתו באויביו. אך מה הכוונה "הלא היא כתובה על ספר הישר"? מהו ספר הישר?

התשובה היא שזהו חומש בראשית שבו כתובים מעשיהם של האבות הקדושים, המכונים "ישרים".

דף כ"ח - רבי אבהו

האמורא רבי אבהו היה ראש ישיבה ודין בקיסרין, והיה דורש בפני הרבים. אחת האמרות הידועות בשמו היא: "אין העולם מתקין אלא במי שעושה עצמו כאילו אינו", כלומר: במי שנוהג בענוה.

רבי אבהו לחם בעוז כנגד השומרונים והכותים, הפריד אותם לחלוטין מעם ישראל וגזר שהם כנוכרים גמורים.

בנו היה רבי חנינא, שנשלח על ידו ללמוד בישיבת טבריה, ולבסוף הוא ירש את מקום אביו כמורה הוראה בקיסרין.

כשנפטר רבי אבהו, נזלו מים מעמודים שהיו בעיר קיסרי וזה היה נראה כאילו גם הם בוכים על פטירתו.

★ | מן ההיסטוריה | מחנה המעצר בלטרון

מחנה המעצר בלטרון הוקם על ידי שלטונות המנדט הבריטי בתחילת מלחמת העולם השנייה כדי לשמש לכליאת שבויים גרמניים ואיטלקיים. בהמשך שימש גם לכליאת אזרחים שנחשדו בשיתוף פעולה עם הנאצים, ערבים חברי כנופיות, ועצורי המחנות היהודיות. המחנה היה מחולק לארבעה מחנות משנה, שבכל אחד מהם הוחזקו עצורים מאחת הקבוצות. קבוצה של 20 עצורי לח"י הצליחה לברוח מהמחנה דרך מנהרה באורך 76 מטר שנחפרה במשך תשעה חודשים. בין היתר נכלאו בלטרון 60 ממנהיגי היישוב היהודי שנעצרו במהלך "השבת השחורה". המחנה ננטש עם סיום המנדט הבריטי, ונהרס בקרבות מלחמת העצמאות.

ביחד ננצח!

התלמוד הישראלי הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי השואף להעניק כלים לחיבור משמעותי ועכשווי לערכים יהודיים וישראליים, תוך חיזוק הזהות והעצמת הקשר

לתרבות ולמורשת ישראל

סירקו והצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה לתכנים נוספים: talmudisraeli.co.il

במגרש הביתי

"בדרך כלל ישן מעט מאוד, בין שלוש לארבע שעות בלילה. קם בחמש וחצי בבוקר, מתכוון לתפילה ויוצא להתפלל בבית הנשיא. אם דיווחו יום קודם על תקריות ועל פצועים - אני כבר יודע מה הלוי"ז שלי. אורז תיק עם דגלים וברכות ויוצא לדרך. אני יודע מתי אני יוצא ולא יודע מתי אני חוזר, לפעמים רק בשעות הלילה המאוחרות. אם יש ימים קצת פחות לחוצים אני עוזר עם הילדים ועבודות הבית".

"שבת - ראשי תיבות שלום בית. זמן איכות עם האישה והילדים, סעודות, דברי תורה, שירים, השלמת פערים עם הילדים. זמן מנוחה לנשמה ואגירת כוחות לשבוע הקרוב".

"אוהב שירים קצביים, כמו 'עוד יותר טוב', 'הטוב כי לא כלו', שמרוממים את הנפש".

אהרן הכהן, "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. לא מחזיר אותם בתשובה, אלא מביא להם טעימה שתעשה להם חשק".

"שעם ישראל ישכון לבטח בארצו, הן ברמה הכלכלית, הן ברמה הביטחונית והן ברמה החברתית ובערכות הדדית".

"למדתי לשלוט בפחד. הפחד הוא החבר הכי טוב שלי, שמזהיר אותי מפני סכנות".

"אצליח בתחום ההרצאות, אעזור בכלכלת הבית ואשפיע על עם ישראל לטובה באמצעות ברכת כהנים. מאמין שיש לי המון מה לתת".

במניין שחרית בבית הכנסת שבבית הנשיא. באחד הבקרים של תחילת המלחמה פנה לנשיא הרצוג, ושאל אם זאת לא תהיה חוצפה מצידו לבקש שיועמד לרשותו רכב על חשבון המדינה לטובת הנסיעות לביקור הפצועים בבית החולים. "אני נוסע בתחבורה הציבורית לכל בתי החולים בארץ - לצפת, לחיפה, לבאר שבע ולחדרה. איפה שצריך. אחרי שהנשיא הבין שזה פרויקט חיים שלי ולא התנדבות רגילה, הוא דאג לי לרכב במשך חודש. אבל הנסיעות הארוכות היו מתישות ולא מצאתי נהג שיצטרף אליי".

החצי השני// נשוי בשנית לעפרה לבית כהן (54), מנהלת משרד במדרשת לינדנבאום בירושלים. "אשת חסד, פעילה חברתית. אומרים שמאחורי כל גבר עומדת אישה חזקה. לולא עפרה, לא הייתי מסוגל לעמוד בעומס ולבקר את כל הפצועים שהספקתי. הכרנו דרך משרד שידוכים. עברתי סדנה למודעות עצמית ויצאתי משם עם החלטה להתחתן. הצעתי את עצמי, קיבלתי טלפון ומאז הכול היסטוריה. לפני כשבוע חגגנו 16 שנות נישואין".

הנחת// ארבעה ילדים. ליה (22), מתן יוסף אליהו (14), יאיר שלומי (13) ושירה (12).

אם זה לא היה המסלול// "יש לי חלום לחזור וללבוש מדי צה"ל בשירות מילואים. אני עדיין בגיל המתאים".

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

לשרתו בלבב שלם

התרסקות החלום: "לא יכולתי להרים את עצמי מהמיטה בבוקר. אבל סירבתי לוותר, עד שהגוף כפה עליי לעצור".

כרופאת נשים שמלווה נערות רבות, דעתי המקצועית היא שהשירות הקרבי אינו מתאים לנשים. גוף האישה מותאם בראש ובראשונה להריון ולידה, ואינו בנוי לעומסים כמו גוף הגבר. אגן האישה רחב יותר, זווית הברכיים חדה יותר, והפרופורציה בין מסת השריר למסת השומן שונה. מסת השריר הממוצעת של נשים נמוכה בכ-30 אחוזים מזו של גברים בגיל גיוס. כל אלה הופכים את מערכת התנועה הנשית לחשופה לפגיעות בלחצים גבוהים ובמאמצי נשיאה ממושכים. נשים נוטות לסבול יותר מקרעים ברצועות הברך, משרירי מאמץ בעצמות השוק, ומכאבים במפרק הירך הנגרמים משחיקה מואצת של הסחוס.

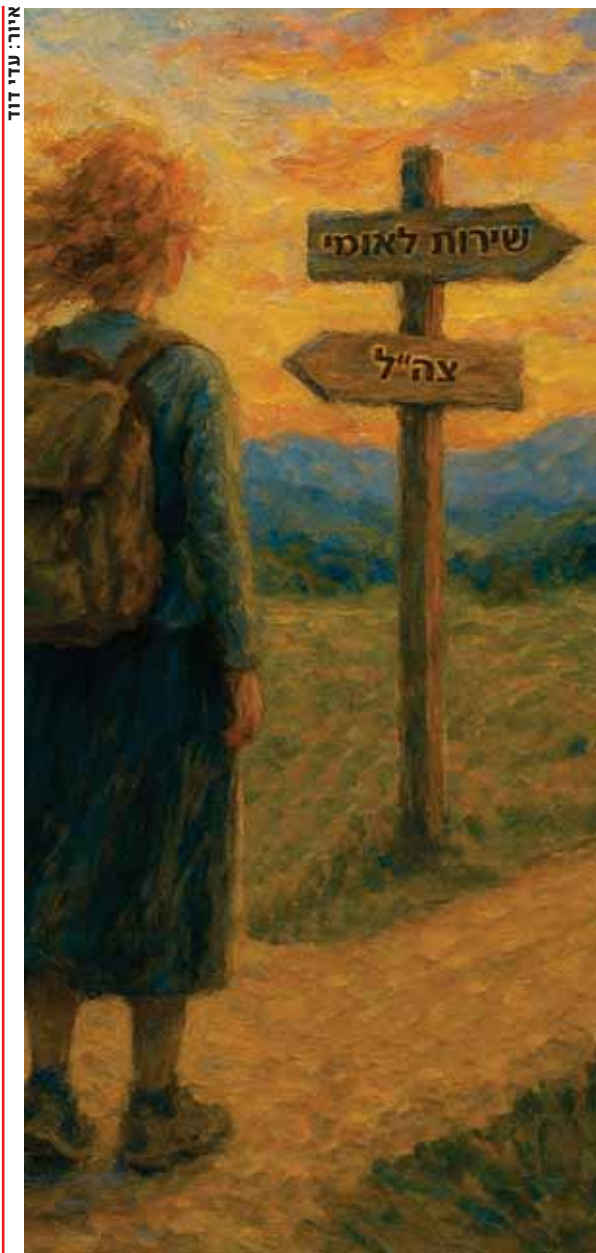
פרט לכך, צפיפות העצם הנמוכה יחסית בנשים בגיל 18 עד 21 עלולה להביא לשברי דחיסה בחוליות עמוד השדרה. המערכת ההורמונלית רגישה מאוד לעקה פיזית ונפשית, ולעיתים קרובות נצפה שיבוש במחזוריות עקב סטרס ומאמץ קיצוני. מצב זה אינו גורם רק לפגיעה באיכות החיים, אלא גם לסיכון בריאותי לטווח ארוך, שכן הוא פוגע בצפיפות העצם העתידית, המושפעת מרמות האסטרוגן שהעצם חשופה אליה בגילים הצעירים, וזה מעלה את הסיכון לאוסטאופורוזיס בעתיד.

הסולם ליד הקיר. גם השרירים והגידים הנשיים אינם מגיבים כשל גברים לאימונים בעצימות גבוהה. עומסים לא מותאמים ומנשאים כבדים תורמים לשכיחות גבוהה של דלקות גידים כרוניות, קרעים בכתף וכאבי גב תחתון מתמשכים. מחקרים צה"ליים הראו כי נשים נזקקות לפינוי רפואי בשכיחות כפולה מגברים בזמן קורסי חי"ר עקב פציעות של מערכת התנועה, והנתון הזה אמור לעורר מחשבה. בשנים האחרונות תועדו יותר מקרים של פציעות באזור האגן אצל לוחמות, החל מחבלות בעצמות האגן עקב נפילות, וכלה בפגיעות רצפת אגן שעלולות לגרום ירידה באיכות החיים. נשיאת ציוד כבד, קפיצות, ריצות ממושכות ונפילות חוזרות, כל אלו עלולים להביא לנזקים עתידיים.

גם הנשים שלכאורה כשירות לסולם המאמץ הגברי אינן עומדות בדרישותיו בפועל, וצה"ל מעגל פינות כדי להציג תוצאה שתתאים לפרוגרס. זוכרים את הסולם הקטן שהוטמן ליד הקיר שאותו יש לעבור בקפיצה בבוחן חי"ר? הוא הועמד לשירותן של הבנות שבשום אופן לא יכלו לעבור את הקיר הזה בלעדיו. באיזו זכות צה"ל מקדם מהלכים שמסכנים את איכות הלחימה?

מדים לאשת כהן גדול. השירות הלאומי הוא לא צה"ל סוג ב'. השירות הלאומי מציג לנערות מסגרת תורמת, בונה ומחנכת לאחריות, בלי סכנת פגיעה פיזיולוגית. ועוד לא דיברנו על הצד הרוחני וההלכתי. בשירות לאומי ישנה הזדמנות לביטוי של עצמאות, מקצועיות ונתינה, בלי להסתכן בנזקים בטווח הקצר והארוך. לדעתי, חובה לאפשר לבנות בחירה מושכלת שמבוססת על ידע רפואי. אסור להשלות אותן שיש להן הזדמנות לשוויון מוחלט. שוויון אמיתי, כך אני סבורה, הוא לתת לכל בת את הזכות לדעת ולבחור. ופרט לכך נשאלת השאלה - האם אנחנו רוצות באמת להיות שוות? אנחנו שונות במהותנו, וטוב שכך.

ליבי מחסיר פעימה מהמראה שלך, חייל עטור זקן ארוך עד ברכיים ופאות באורך דומה, חן וחסד משוכים על מצחך. אמת מה נהדר מראה כהן. וכעת אני עסוקה בחיפוש מעצבת מוכשרת שתעצב מדים של אשת כהן גדול לבנות השירות הלאומי. ●

איור: עדי דוד

השירות לאומי הוא לא צה"ל סוג ב'. הוא מציג לנערות מסגרת תורמת, בונה ומחנכת לאחריות, בלי סכנת פגיעה פיזיולוגית ובלי להסתכן בנזקים בטווח הקצר והארוך. ועוד לא דיברנו על הצד הרוחני וההלכתי. לדעתי, חובה לאפשר לבנות בחירה מושכלת שמבוססת על ידע רפואי. אסור להשלות אותן שיש להן הזדמנות לשוויון מוחלט

זכזכות שאול יהלום. כך הכול התחיל: סיימתי את לימודי התיכון בצייטלין בגיל שש עשרה וחצי, כאשר אני רק שנתיים בארץ, ולכן לא קיבלתי צו גיוס. כך לא נדרשתי להצהיר על דתיותי כפי שעושות בנות דתיות שמבקשות פטור מהצבא. החלטתי ללכת לשירות לאומי, למרות שהיו לי לא מעט חברות שהתגייסו לצה"ל, ולמרות שהוריי לא הבינו על מה ולמה, וסברו שכדאי להמשיך בלימודים ובכך לתרום עוד שנה למדינה בתחום שבו אוכשר.

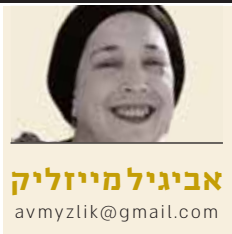
התקן שביקשתי בכפר הנוער כפר חסידים נתפס, ולכן שובצתי לשירות לאומי בקיבוץ שעלבים. כך החליט בשבילי בנחרצות שאול יהלום, אז מנכ"ל האגודה להתנדבות בעם. מתברר שבזכותו נפתח לי עולם שלא הכרתי, עולם של אנשי תורה ועבודה, עולם של לימוד תורה ושל בתים מוארים שהשכינה שורה בהם. שלי ושלנו - שלו הוא. השנה בשירות הלאומי הגביהה את השאיפות הרוחניות שלי וגם את השאיפות הכלליות, הרצון לחיות חיים של שליחות ושל כלל ישראל. המושכת לי לימודים ב'מכללה' וחיפשתי להינשא לבן תורה ולגור בהתיישבות ביהודה ושומרון.

אכן, שנת השירות הלאומי חשובה מאוד לעיצוב החיים הרוחניים, המשפחתיים והאישיים. ויש כמובן את התרומה הנפלאה לעם ישראל. זאת שנה שבה הלב פתוח ורוצה לעשות עוד יותר טוב ועוד יותר טוב. פרט לעבודה שעשיתי בקיבוץ, התנדבתי גם בעיר רמלה, שם עזרתי לילדים ממשפחות במצוקה. לא אשכח את ההלם שאחז בי כשנכנסתי לבית שבו לא היה שולחן שאפשר להכין עליו שיעורים, אבל טלוויזיה הייתה. אין מה לומר, נתינה גוררת נתינה בכל שלב בחיים, ודווקא נתינה שהיא בחירית, במסגרת שאיננה חובה. בציבור שלנו יצר הנתינה הוא חידק טורף שאינו יודע שובע. קשה לי לספור את הנשים הצעירות, בשנות הפריור, מהציבור שלנו שפונות אליי להתייעץ לגבי רצון לתרום כליה. הבעל הרי תרם, אז למה ייגרע חלקן?

הנוסטלגיה מול הפרוגרס. היום יש נהירה מסוימת של בנות דתיות לשירות צבאי, אולי מתוך רצון להיות חלק מהמצווה הגדולה של הבנים שלנו, שעוזבים את ספסלי בית המדרש כדי להילחם את מלחמות ה'. כשבחור ירא שמיים לובש את המדים מתוך שליחות של קודש, אלו בגדי כהן גדול, אבל כשבחורה לובשת בגד לא לה, זה "לא ילבש" מפורש. למדים יש קסם שמעורר רגש לאומי ונוסטלגי. עוד מימי המחנות, ההגנה והפלמ"ח, אז ניצבו נשים כתף אל כתף עם אחיהן לנשק, חדורות אמונה שהגנה על העם היא שליחות עליונה.

הדימוי הרומנטי של הלוחמת עטורת החיך ושמש על פניה, עם הקוקו והסרפן והססן על הכתף, נטוע עמוק בזיכרון הלאומי שלנו. כך גם דמויות מופת כמו חנה סנש, ולוחמות אלמוניות ששמרו על יישובים מבודדים תחת אש, מתוך אומץ, מסירות ונתינה גדולה. הדימוי הנוסטלגי של לוחמת גאה, ששרה שזור בצמה והיא עומדת בשורה אחת עם חבריה הלוחמים, הפך לסמל לאומי. ואולם, בשלב מסוים במלחמת השחרור, אחרי כמה מקרים של פגיעה מכוונת של ערבים בלוחמות, יצאה הוראה גורפת בצה"ל ההולך ונבנה שנשים לא הולכות לקרב. ההוראה הזאת נשמרה עשרות שנים, עד לניצחון הפרוגרס בדור שלנו.

כשמקלפים את שכבת ההילה של השירות במדים, מתגלה מציאות מורכבת שיש להתבונן בה בעיניים מפוכחות ומקצועיות. את דנה, חיילת לוחמת, פגשתי במרפאתי לאחר ארבעה ניתוחים אורתופדיים עקב קרעים בברכיים ובקרסוליים. היא סיפרה לי, בעיניים עייפות, איך היא חלמה להיות לוחמת, ותיארה את

אביגיל מיזליק
avmyzlik@gmail.com

כשהאהבה לא מנצחת

כשחזרתי בתשובה חשבתי שמעכשיו יהיה רק טוב, וזו הסיבה שהמפגשים שלי לאחר מכן עם הרע שמתגבר, עם כאב ועם שבר ריסקו אותי לרסיסים

שהכרתי והן מתפוררות. בשכול ובכי וצער כמו זה שחווינו למשל בעקירת גוש קטיף, רגעים שבהם הכאב מוחץ את הלב כל כך, עד שהזעקה הזאת נשמעת מקצה העולם ועד קצהו - האהבה לא ניצחה, גם לא הרוח, ומי אני שאשפוט אותה. כמה פעמים כבר האמנתי בה בעצמי.

בכל פעם כזאת צורח לי היצר הרע באוזניים שכבר אי אפשר לסבול יותר, שרע ורק רע וכלום לא מסתדר. מנסה להפיל אותי לשקר שלו, לייאוש שלו. ואם אני לרגע פותחת את כלי התקשורת, אותם קולות עולים משם: לא יהיה, לא יקרה, לא נצליח, ואין טוב. ואחרי הכול ועם הכול, מידה טובה מרובה. ובסוף - עוד נשוב לשם. אני מרימה שוב את הראש בלי לפחד, חוזרת לכל הטוב שלי, חוזרת לשם. לאהבה. לרוח. לאמונה. לידיעה שכל מה שקורה הוא בהשגחה פרטית מדויקת, שבשעה שאנחנו בוכים, ה' בוכה איתנו. ששום דבר איננו לשווא, ושהסוף בוודאי קרוב, בוודאי יהיה טוב. ולמרות המסע הארוך, שמרוב עלילות אין כמעט אפשרות לתאר אותו במילים - בכל רגע, גם עכשיו, אני עדיין אוהבת, ועדיין רוחי איתנה, עדיין אני מאמינה. ●

כולנו. אני זוכרת היטב עד היום את ראש השנה הדתי הראשון בחיי, בבית של משפחת אזולאי (כן, ההורים של הקדוש אברהם הי"ד שנפל בשבוע שעבר בעזה). כמה תמימים ומאמינים ובטוחים היינו כולנו. דמעות עולות בעיניי כשאני נזכרת, במיוחד אחרי הכאב הנורא, הבלתי נתפס, של היום.

חזרת אל הטוב

ומאו יש קרב אין־סופי בתוך ליבי. חוויתי אותו כל כך הרבה פעמים, ועדיין אני נדרשת בכל פעם מחדש להילחם. להילחם בעוולות, בשקרים, בטעויות, בכאבים. בגילויי ששומרי התורה הם לא החברה המושלמת והצודקת והאמינית ביותר שלעולם אין בה עוולות, ובעצם גם הם מחכים לגאולה. במשהו ממש רע וסופי ומחריד שקורה, כמו למשל 7 באוקטובר. להילחם במחלה של אמוא שלי, שבחמישה שבועות נגמרת לפני שהספקתי להבין בכלל איך ולמה, ויותר היא לעולם לא תחזור. בקשיים והתרסקויות בכמויות שאין אפשרות לספור או למנות, כמו משפחות בעלי תשובה

כשהייתי קטנה גדלתי בקיבוץ, ולימדו אותי שהדבר הכי יפה, הכי נכון, הכי צודק, הכי אמיתי - זה קיבוץ. והאמנתי, וחלמתי, והרגשתי בכל ליבי. אפילו נשאתי נאומים חוצבי להבות כמה נפלא לגדול בחברה שיתופית, בחברה מתוקנת, בבית ילדים! (תראו לי לצחוק קצת על הילדה הזאת). עד שגדלתי עוד וגיליתי שבעצם לא. ואחר כך, ממש לא. וככל שגדלתי - עוד ועוד אידיאלים מושלמים התנפצו לי בפנים, עד שלבסוף... לא האמנתי בכלום. עברתי לתל אביב הגדולה, חייתי את חיי הלילה עד תום, עבדתי כשפית והבנתי שאין אמת, אין רוח, אין ערכים בעולם. צריך לדאוג לעצמך, וזה הכול.

אבל אז, כמו עוד רבים שהכרתי, פגשתי את רבי נחמן מברסלב, פגשתי את היהדות, פגשתי את הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שעד גיל עשרים ושש לא ידעתי שהוא בכלל קיים. פתאום התמימות האבודה שלי מהילדות, הגעגועים לאמת שהיא גדולה יותר מכולנו, האמונה בטוב נצחי - כולם ניעורו לתחייה. הבנתי שזה נכון, שיש אהבה והיא הכי מופלאה בעולם ונצחית ומסעירה ומרגשת, שיש רוח גדולה, מרתקת, מופלאה, רוח שאופפת את

עוגת גבינה אישית עם קרם לימון וחרנצ

12 יחידות

מסן אפייה
30 דקות

דרגת קושי
בינונית

חיבור מושלם מאין כמוהו בין עוגת גבינה לפאי לימון. מעל הבצק הפריך אופים עוגת גבינה קלאסית, מעליה קרם לימון מופלא בטעמו ולבסוף המרגנ משלים את הכול לחגיגה נהדרת. מי שאוהב פאי לימון - זאת העוגה בשבילי! אומנם יש לה די הרבה שלבי הכנה, אבל כל שלב בפני עצמו קל מאוד.

- 12 גביצי קאפקייק או תבניות אישיות עגולות חד־פאחיות
- לבצק הפריך: 3 חלמונים
- 100 גרם חמאה רכה
- 2 כוסות קמח
- 2 כפות מים
- למליית הגבינה: 500 גרם גבינה לבנה
- גביע שמנת חמוצה
- 3 ביצים
- 1/2 כוס סוכר
- לקרם הלימון: 3/4 כוס סוכר
- 100 מ"ל (1/3 כוס) מיץ לימון
- סחוט לרי
- 3 ביצים
- 400 מ"ל שמנת מתוקה
- קליפת לימון מחוררת מלימון אחד
- חרנצ:
- 3 חלבונים
- חצי כוס סוכר

מכינים את הבצק: מחממים תנור לחום של 180 מעלות. מערבבים בקערה את החמאה והקמח עד לקבלת פיירורים אחידים. מוסיפים את החלמונים והמים ומעבדים מעט ככל האפשר עד לקבלת בצק אחיד. מחלקים ל־12 חלקים ומניחים כל חלק בתחתית קאפקייק או תבנית. משטחים ומעבירים לתבנית התנור. מכניסים לתנור ל־10 דקות. מכינים את מליית הגבינה: מערבבים הכול לתערובת אחידה, ויוצקים לכל התבניות באופן אחיד. מכניסים לתנור ל־10 דקות. מכינים את קרם הלימון: בסיר קטן מביאים לרתיחה את הסוכר והלימון, מבשלים במשך דקה ומסירים מהאש. טורפים בקערה את הביצים בעזרת מטרפה. תוך כדי ערבוב מוסיפים את הסירופ בורם דק, עד שכולו נטמע בביצים. מביאים את השמנת המתוקה לסף רתיחה בסיר. כשהיא מבעבעת קלות בלבד מוסיפים אותה בורם דק לקערה תוך כדי ערבוב מתמיד. מוציאים את עוגות הגבינה מהתנור ויוצקים לכל תבנית מתערובת הלימון עד גובה התבנית. מחזירים לתנור ואופים 10-15 דקות, עד שהתערובת קפיצית למגע. מוציאים ומצננים.

מכינים את המרגנ: מקציפים במיקסר נקי ויבש את החלבונים עד שהם משנים את צבעם, מוסיפים את הסוכר בהדרגה וממשיכים להקציף במהירות גבוהה עוד 3-4 דקות עד לקבלת קצף מבריק מאוד ויציב. מעבירים לשק זילוף ומזלפים כוכבים על כל העוגות. בעזרת ברנר צורבים בעדינות רבה את המרגנ, ומעבירים למקרר (אפשר גם לצרוב את המרגנ בגריל בתנור חלבי).

צילום: שושי גרינולד

זליגר שומרון

מאחדים מחוברים מנצחים!
בעת הזאת, במהלכה של תקופה מאתגרת עבור עם ישראל חשוב עוד יותר להתכנס וללמוד יחד על הגבורה, התקווה והאחדות המעצבים את דמותנו כאומה.
גם השנה אנחנו שמחים להזמין אתכם לקחת חלק בכנס הקיץ של צהר ולהשתתף בחוויה של לימוד עמוק, מגוון ורלוונטי.

Rabbi Heshie and Rabbanit Rookie Billet An Imperfect Dream Come True: Coming to Terms With The Challenges of Aliya	הרב אוריאל גנזל ד"ר אדיר שאולוב לתכנן את הבלתי צפוי: הוראות מקדימות רפואיות והלכתיות למקרים של אבדן כשירות החלטה	הרבנית ד"ר נעמה סט יפעת סלע צביה מרגליות בין זהות נשית לדתית: עיצוב זהויות בקרב נשים צעירות בציונות הדתית	הרבנית אסתי רוזנברג ויהי בחצי הלילה - על האפשרות לנס	הרב יעקב מדן אהבת חינוך ושנאת חינוך בתנ"ך	10:00 11:00
Rabbi David Stav Why Are Our Kids Struggling to Keep Halacha?	טל צ'רנובסקי טל אידיסיס טל דנינו אביטל ברעם על גשר צר קריאה מבוימת של סצינות מתוך ההצגה דתילונים של בית לסין	הרב חיים סבתו עוקד ועקד עקדת יצחק בעיני הראי"ה זצ"ל	הרב חיים נבון מנהיגות יהודית אז והיום	הרב אלישע אבינר דור תהפוכות - האם החינוך שלנו מצליח?	11:20 12:20
Rabbanit Michal Nagen Dr. Tanya White How Does Crisis Affect Faith? A Conversation After October 7th	הרב דוד סתיו קלמן ליבסקינד החברה הישראלית לאן?	הרב ניר והרבנית נעמה מנוסי הבוקר שאחרי מה קרה לאהבה בעידן החופש?	הרב יוסי והרבנית עפרה שטרן פתח ליבנו בתורתך על חינוך לתורה ולמצוות בגיל הבוגר	מירי וסטרייך הרבנית ד"ר לאה ויזל "ראיתי ספינה אחת שמתרפת בים, והייתי מצטער על תלמיד חכם שבה" על מעברים וסערות בעולמם של חכמים	12:40 13:40
הפסקה ומנוחה כריכים/סלטים לפי הזמנה מראש					13:40-14:40
Haviv Rettig Gur Jewish Unity from Past to Future: Is It Worse Now Than in the Past? What Has United Us Before?	אייל טואג הרב עמנואל גדג' דורה לוי כשרות שנוגעת באמון - הסיפור של צהר	שלום וייל רותם כהן-כחלון איך עושים יהודית ודמוקרטיה	איתן זליגר מיכאל שמש שבר ואפשרות: החברה החרדית בתוך החברה הישראלית שלאחר המלחמה	הרב אלחנן ניר אמונה אֶלון מה לרומן בבית המדרש?	14:40 15:40
Omer Barak When Secular Israelis Experience Antisemitism Firsthand	הרב יובל שרלו גב' עדי דמרי מוסר, מכונה ומסורת: אתגרים הלכתיים ואתיים בחינוך בעידן הבינה המלאכותית	הרבנית ד"ר מיכל טיקוצ'ינסקי כשלא הכול הולך חלק: ההלכה בין אידיאל למציאות	הרב ליאור אנגלמן חרבות ברזל - עם כלביא: התבוננות אמונית	הרב אייל ורד נדרנו נדר! החורבן והתיקון בעקבות מסכת נדרים	16:00 17:00
Rav Yuval Cherlow Rav Asher Sabag Ethical and Halachic Questions in the Swords of Iron War	ורד אביעד-מזומן פרופ' פסח ליכטנברג דפנה כץ הזכות להיטמע בהמון	הרב דוד סתיו למי חסר מקדש?	ד"ר מיכה גודמן אפרת שפירא רוזנברג תפקיד הציונות הדתית בלב המאבק הישראלי	הרב יחיאל מיכאל יוספי הדרשה האחרונה והלילה האחרון בחיי רבי נחמן מברסלב עם תובנות לחיים של אהבה והתפתחות	17:20 18:20
בואי הרוח - עם כלביא קם הרב אייל ורד, אלי שרעבי, נתן שרנסקי ורחל גולדברג					18:40 20:00
ערבית					20:00